

Pismo
ukazuje się
we wtorki
i piątki

Głos *weekend*

Piątek
13 stycznia 2023
nr 4 (LXXVIII)
cena: 20 Kč

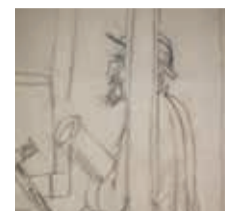
WIADOMOŚCI
CHCECIE DALEJ
SZTUCZNYCH OGNI?
STR. 2-3

KULTURA
POP
ART
STR. 5

ZBLIŻENIA
W DOMU
JANA MATEJKI
STR. 8-9

Wraca Zjazd Gwiazdzisty

WYDARZENIE: Po dwóch latach przerwy do kalendarza imprez sportowych regionu powracają znane i lubiane zawody. XLIX Zjazd Gwiazdzisty odbędzie się 4 marca w ośrodku Złoty Groń w Istebnej. Gospodarzem jest Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza z Polskim Językiem Nauczania w Jabłonkowie, a współorganizatorami Macierz Szkolna w RC i Kongres Polaków w RC.

Łukasz Klimaniec

Po raz ostatni Zjazd Gwiazdzisty w pełnej formule – uwzględniającej zarówno narciarstwo alpejskie, jak i biegowe – miał miejsce w lutym 2020 roku w Mostach koło Jabłonkowa. Pandemia i związane z nią obostrzenia uniemożliwiły rozgranie tych zawodów w kolejnych latach. Przed rokiem zapadła decyzja, by zorganizować alternatywne Igrzyska Zimowe (przeprowadzono je w Istebnej na Złotym Groniu), licząc, że w kolejnych latach zaolziańskie szkoły powrócą do tradycji organizowania Zjazdów Gwiazdzistych.

I tak właśnie się teraz dzieje. Gospodarzem tegorocznej imprezy

jest Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza z Polskim Językiem Nauczania w Jabłonkowie. Zawody zostaną rozegrane w sobotę 4 marca w Istebnej na stoku ośrodka Złoty Groń, który zebrał bardzo pochlebne opinie podczas organizacyjnego spotkania z udziałem przedstawicieli szkół z Jabłonkowa, Trzyńca, Bystrzycy i Wędryni.

– To miejsce bardzo się wszystkim podobało. I zaplecze, i fakt, że odpada wiele spraw organizacyjnych. Obsługa ośrodka Złoty Groń jest wprawiona w przygotowanie takich zawodów. Zdecydowaliśmy, że jeśli przy tych wszystkich niedogodnościach pogodowych gdzieś ma się to udać, to właśnie w Istebnej – wyjaśnia Ela Štěrba-Molenda z Zarządu Głównego Macierzy Szkolnej w RC, która wspólnie z

• Migawka z zeszlatorocznych Igrzysk Zimowych w Istebnej. Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

Kongresem Polaków w RC aktywnie włącza się w przygotowanie Zjazdu Gwiazdzistego, podobnie jak przed rokiem Igrzysk Zimowych.

Michał Przywara z Centrum Polskiego Kongresu Polaków w RC przypomina, że od kilku lat pojawiały się prośby i sugestie ze strony szkół, by zdjąć z nich ciężar finansowego przygotowania tej imprezy. ▲

ciąg dalszy na str. 3

Memoriał Bronisława Procnera

Przed Zjazdem Gwiazdzistym Macierz Szkolna w Łomnej Dolnej planuje przeprowadzenie zawodów w narciarstwie biegowym im. Bronisława Procnera, zmarłego w 2018 r. nauczyciela, rzeźbiarza, autora niezwykłych beskidziół, gawędziarza, działacza społecznego i długoletniego dyrektora polskiej szkoły w Łomnej Dolnej. Zawody poświęcone jego pamięci wstępnie mają zostać przeprowadzone w niedzielę 19 lutego. Wszystko jednak zależy od pogody i warunków śniegowych.

Jednocześnie planowane jest też rozegranie zawodów wzorowanych na Zjeździe Gwiazdzistym dla starszej młodzieży i dorosłych – takie mają się odbyć 11 marca w Istebnej. Do tego tematu jeszcze wrócimy na naszych łamach.

REKLAMA

Reprezentacyjny

MK PZKO MISTRZOWICE
zaprasza na

Bal Śląski

Ośrodek „Strzelnica”
w Czeskim Cieszynie
w piątek 27 stycznia 2023
g. 19:00

W programie Polonez i tańce cieszyńskie „ZR Błędowice”
Gwiazda balu - „Poddukelský umelecký ľudový súbor” z Prešova
Do tańca przygrywa orkiestra RIVIERAS, do śpiewu kapela „Bezvína”
W jazzklubie dyskoteka DJ „Tomek”. Całowieczorowa kuchnia śląska w formie bufetu
W loterii cenne nagrody
Wstęp za miejscówkami - do nabycia na stronach internetowych www.balslaski.cz

Partner medialny „Głos”.

WYKORZYSTAJ
SWÓJ BENE-FIT!

MASAŻE
I FIZJOTERAPIA

+420 736 626 848

sport vitality

GL-832

ZDANIEM... Beaty Schönwald

beata.schonwald@glos.lviv

W tym przypadku wygląda na to, że historia lubi się powtarzać. Chodzi o właśnie rozpoczynające się wybory prezydenckie, których paralele z tymi sprzed pięciu lat łatwo można się doszukać. Przede wszystkim jeśli chodzi o ich najbardziej wyraziste, znane postacie. W 2018 roku był nią broniący mandatu prezydent Miloš Zeman. Obecnie – ekspremier Andrej Babiš z wcale nieodbierającą mu popularności sprawą „bocianiego gniazda”. Łączy ich nie tylko to, że zanim oficjalnie stanęli na starcie przedwyborczych rozgrywek, media już dawno roztrząsały ich kandydatury. Tych podobieństw jest więcej. Obaj potrafili skutecznie rozdzielić społeczeństwo na tych, którzy ich „kochają” i tych, którzy ich „nienawidzą”. Obaj nie pojawili się na debacie prezydenckiej w telewizji publicznej, wychodząc z założenia, że po jednej stronie barykady będą stać oni osamotnieni, a po stronie drugiej wrogo nastawiona do nich wataha pozostałych kandydatów. Obaj, postępując się prostym językiem, potrafili umiejętnie wcielić się w rolę dobrotliwego polityka, pozwalając ludziom uwierzyć, że tak naprawdę to oni są „tacy sami jak my” i „jedni z nas”. To, że oboje wylosowali w pierwszej turze „szczęśliwą siódemkę”, to już tylko nic nieznaczący zbieg okoliczności. O wiele istotniejszym jest fakt, że Zeman nie kryje się, że Babiš jest tym kandydatem, którego chciałby widzieć w Zamku Praskim. Ostatnio uzasadniał to „politycznym doświadczeniem”, którego brakuje jego najbardziej znaczącym rywalom.

Nie wiem, czy jutro wieczorem dowiemy się, czy owe podobieństwa w kampanii Zemana i Babiša przełożyły się na wyborczy sukces tego drugiego. Jeśli były premier i szef ANO uplasuje się dopiero na trzeciej pozycji, wiadomo będzie, że nie. W przeciwnym razie odpowiedź na to pytanie przyniesie dopiero druga tura. Kiedy pięć lat temu znaleźli się w niej Miloš Zeman i Jiří Drahoš, wielu się wydawało, że wystarczy dodać głosy kandydatów, którzy nie wybierali Zemana, i będziemy mieli nowego prezydenta. Tak się jednak nie stało. Dlatego również teraz byłoby błędem domniemywać, że ten, kto w pierwszej turze wybierał Pavla, Fischera czy Hilšera, automatycznie postawi na Nerudową, a ten, kto po pierwszej turze opłakiwał porażkę jedynej kandydatki-kobiety, zechce za dwa tygodnie oddać głos na Pavla, który ją pokonał. Historia sprzed pięciu lat może się więc powtórzyć.

CYTAT NA DZIS

Kosma Złotowski,

eurodeputowany PiS, odnośnie propozycji zniesienia weta w głosowaniach w Radzie UE

●●●
Oczywiście zdarzają się sytuacje, gdy państwa stosują weto instrumentalnie w ramach gry negocjacyjnej, ale mają do tego prawo, ponieważ są suwerenne, a Unia jest organizacją międzynarodową, a nie państwem federalnym

W OBIEKTYWIE »GŁOSU«

● Ostatnimi czasy pogoda średnio dopisuje. Deszczu nie brakuje, co bywa też powodem lokalnych czy tymczasowych zamglań. Kierowcy w szczególności powinni zachować ostrożność w takich warunkach. FOL: NORBERT DĄBKOWSKI

DZIŚ...

13

stycznia 2023

Imieniny obchodzą:

Bogumiła, Leoncusz,

Weronika

Wschód słońca: 7.36

Zachód słońca: 15.52

Do końca roku: 352 dni

(Nie)typowe święta:

Dzień Polskiej Wódki

Przysłowia:

„Weronika chustkę

zrzuci, wiosna od nas się

odwróci”

JUTRO...

14

stycznia 2023

Imieniny obchodzą:

Feliks, Hilary, Nina

Wschód słońca: 7.36

Zachód słońca: 15.54

Do końca roku: 351 dni

(Nie)typowe święta:

Dzień Ukrytej Miłości

Przysłowia:

„Kiedy ptaki w styczniu

śpiewają, to im w maju

dzioby zamarzają”

POJUTRZE...

15

stycznia 2023

Imieniny obchodzą:

Arnold, Paweł

Wschód słońca: 7.35

Zachód słońca: 15.55

Do końca roku: 350 dni

(Nie)typowe święta:

Dzień Bajgla,

Światowy Dzień Śniegu

Przysłowia:

„Ciepła izba marzeń

szczytem i tak jakoś mija

styczeń”

POGODA

piątek

dzień: 7 do 8°C

noc: 6 do 5°C

wiatr: 4-7 m/s

sobota

dzień: 5 do 7°C

noc: 5 do 3°C

wiatr: 3-6 m/s

niedziela

dzień: 4 do 5°C

noc: 4 do 3°C

wiatr: 8-11 m/s

Chcecie dalej sztucznych ogni?

Czy chcesz, aby miasto zorganizowało noworoczny pokaz sztucznych ogni także w 2024 roku? – z takim pytaniem do mieszkańców Czeskiego Cieszyna zwróciły się władze miasta w internetowej ankiecie. – Będzie miała ona wiążący charakter – przyznaje burmistrz Vít Slováček.

Łukasz Klimaniec

Czeski Cieszyn może dołączyć do miast, które zrezygnowały z noworocznego pokazu sztucznych ogni. Taki pokaz jest organizowany od kilku lat w dniu 1 stycznia ok. 18.00 w rejonie mostu Przyjaźni i zwykle przyciąga sporo osób z obu stron Olzy. Nie brak jednak głosów sprzeciwu wobec takiej formy świętowania. Przeciwnicy fajerwerków zwracają uwagę na to, jak bardzo z powodu huków wystrzałów cierpią zwierzęta – zwłaszcza psy i ptaki.

● Powitanie nowego roku nad Olzą – taki pokaz fajerwerków od kilku lat organizuje tylko miasto Czeski Cieszyn. FOL: ŁUKASZ KLIMANIEC

Dziś wybory, niektórzy już głosowali

Dziś o godz. 14.00 rozpoczynają się wybory prezydenckie w Republice Czeskiej. Osoby w kwarantannie lub izolacji związanej z COVID-19 mogły zgłaszać już w środę. W całym województwie morawsko-śląskim z takiej możliwości skorzystało tylko 20 osób. Stosunkowo duże zainteresowanie wyborami zgłaszają natomiast szpitale. Województwo morawsko-śląskie utworzyło sześć tak zwanych drive-in punktów wyborczych dla ludzi w kwarantannie lub izolacji. Głosowanie z samochodu odbyło się już w środę, lecz głosy zostaną podliczone dopiero w sobotę, po oficjalnym zakończeniu wyborów. Punkty drive-in znajdowały się w miastach powiatowych. Podobnie jak w szczytowym okresie pandemii rozstawiono specjalne namioty, a członkowie komisji wyborczych mieli na sobie odzież ochronną i

maseczki. Tymczasem w każdym z punktów oddało głosy po kilka osób (na przykład w Karwinie 3, w Frydku-Mistku 6, w Ostrawie 3). Niskie liczby nie dziwią, ponieważ od roku nie powszechnych testów, a o kwarantannie czy izolacji decydują indywidualnie lekarze rodzinni. Czy w takiej sytuacji miało sens tworzenie specjalnych punktów wyborczych dla osób z koronawirusem? – Obowiązek ich utworzenia wynikał z Ustawy o specjalnych sposobach głosowania w wyborach prezydenckich w 2023 roku, która została przyjęta w ub. roku. Punkty drive-in obowiązkowo utworzono w całym kraju – wyjaśniła w rozmowie z „Glosem” Miroslava Chlebounova z działu prasowego Urzędu Wojewódzkiego w Ostrawie.

Głosowanie będzie się odbywało także w szpitalach. Ze względu na

licznościowych komentując post wladz Czeskiego Cieszyna.

Przedstawiciele cieszyńskiego ratusza namawiali partnerów z drugiego brzegu Olzy do tego samego rozwiązania. Dotąd bezskutecznie. Teraz głos mają mieszkańcy Czeskiego Cieszyna, który na organizację pokazu fajerwerków przeznacza około 40 tys. koron.

– Nie są to duże pieniądze, by mówić o jakiejś wielkiej oszczędności – przyznaje burmistrz Slováček. Wiadomo jednak, że chodzi o efekt i atrakcję dla mieszkańców. Pokazy sztucznych ogni w Czeskim Cieszynie od kilku lat organizowane są nie w noc sylwestrową, ale we wczesnych godzinach wieczornych 1 stycznia, by fajerwerki mogły zobaczyć rodziny z dziećmi. Co zatem jeśli mieszkańcy w ankiecie opowiedzą się za rezygnacją ze sztucznych ogni? Burmistrz Vít Slováček chciałby, żeby w takiej sytuacji fajerwerki zastąpiła jakaś inna świetlna atrakcja, która spodobą się. Alternatyw nie brakuje – jedną z nich są pokazy laserowe.

Głosowanie w sprawie pokazu sztucznych ogni trwa. Ankieta jest dostępna na stronie: www.municipalis.cz/app/anketa/otazky/EpN3gm7C.

że wyborców, którzy zamierzają tam oddać swój głos, należało zgłosić do 6 grudnia, z możliwością tej korzystają pacjenci na oddziałach opieki długoterminowej. Rzeczniczka Szpitala z Polikliniki w Karwinie-Raju Věra Murinova poinformowała, że w tamtejszej placówce zgłaszuje 36 osób.

W szpitalu AGEL w Czeskim Cieszynie, który specjalizuje się w opiece długoterminowej i rehabilitacji, będzie głosowała blisko połowa wszystkich pacjentów, w sumie 49 osób.

– W poprzednich latach zainteresowanie wyborami ze strony pacjentów naszego szpitala było zdecydowanie niższe. Widać, że ani seniorom przyszłość naszego kraju nie jest obojętna, z czego się bardzo cieszę – skomentowała naczelna pielęgniarka Alice Ručková.

Wybory prezydenta zakończą się jutro o godz. 14.00. (dc)

Wraca Zjazd Gwiazdzisty

Dokończenie ze str. 1

Rolą Kongresu jest zdjąć te koszty, czyli ok. 250 tys. koron za wynajęcie stoku, bo to największy wydatek i spore obciążenie dla szkół, które podejmowały się przygotowania tych zawodów – wyjaśnia.

Po stronie zygó-gospodarzy pozostaje natomiast przygotowanie oprawy na miejscu zawodów, otwarcie znanego z poprzednich klasycznych zjazdów, zadbanie o nagrody i dyplomy dla zawodników.

Nie zmienia się strona sportowa – zachowane zostaną kategorie oraz konkurencje: narciarstwo al-

pejskie oraz biegowe. Czy będzie snowboard – to będzie zależało od liczby zgłoszeń. Obecnie trwają rozmowy na temat przeprowadzenia rywalizacji na biegówkach – przed rokiem przy okazji Igrzysk Zimowych konkurencje alpejskie odbyły się w Istebnej, a biegowe rozegrano w Łomnej Dolnej. Tym razem organizatorzy dążą do tego, żeby obie dyscypliny zostały przeprowadzone równocześnie w Istebnej. Rozważane są dwie lokalizacje – jedną z nich jest teren stadionu w Istebnej, drugą trasy biegowe na Kubalonce.

– Na dziś sprawa jest otwarta, bo przy obecnej pogodzie nie jest to pewne. Trudno rozmawiać o marcowych zawodach przy takiej wiosennej aurze w styczniu – przyznają organizatorzy.

Zamyślenie jest sportowe, indywidualne współzawodnictwo między młodymi narciarzami, radość z uprawiania narciarstwa i promocja aktywnego stylu życia. (klm)

W SKRÓCIE...

Bez licencji, a działa

Na oficjalnym portalu gminy Wędrzyńca zostało opublikowane obwieszczenie Czeskiej Inspekcji Środowiska Naturalnego o zamknięciu dla publiczności ogrodu zoologicznego „minizoo Wędrzyńca”. Jako powód został podany brak licencji na działalność ogrodu zoologicznego, którą wydaje właśnie Czeska Inspekcja Środowiska Naturalnego. Decyzja ta obowiązuje od 22 listopada ub. roku.

Pomimo to na stronie internetowej wędrzyńskiego zoo można przeczytać, że miejsce to jest otwarte dla zwiedzających w okresie od 2 stycznia do 28 lutego 2023 roku w soboty i niedziele w godz. 10.00-16.00. Skąd ta rozbieżność? (sch)

Napad z bronią w rękę

Hawierzowska policja bada okoliczności napadu rabunkowego, do którego doszło we wtorek ok. godz. 17.00 w jednym z zakładów bukmalcerskich w mieście. Zamaskowany uzbrojony mężczyzna wszedł do (sch)

– Na podstawie donosu niezyczliwych nam osób inspekcja potraktowała nas jako ogród zoologiczny, na który nie mamy licencji, a nie jako zoo kajak, za który przez cały czas się uważaliśmy. Od 22 listopada ogród zoologiczny nie ma zatem prawa funkcjonować i został zamknięty, działa natomiast kajak zoo, który można odwiedzać – wyjaśnił „Głosowi” właściciel minizoo Marek Czech. Placówka została otwarta dla zwiedzających po raz pierwszy pod koniec 2019 roku. W kolejnych latach działała w zależności od obowiązujących rozporządzeń sanitarnych. Wiosną ub. roku ruch rozkręcił się tutaj na dobre. (sch)

Tragiczny wstrząs

W wyniku wstrząsu w kopalni OKD ČSM-Południe w Stonawie zginął górnik. Do zdarzenia doszło w czwartek przed południem. Kilku pozostałych pracowników znajdujących się na przodku jest lekko rannych. Informacja o czwartkowej tragedii w Stonawie pojawiła się na koncie na Twitterze Stowarzyszenia Górniczych Związków Zawodowych („Sdružení hornických odborů”). Potwierdziła ją Czeskiej Agencji Prasowej rzeczniczka spółki OKD Nađa Chattowa. – W

miejscu zdarzenia prowadzi już prace Górnicze Pogotowie Ratunkowe z Ostrawy. Przyczyny śmiertelnego wypadku ma zbadać specjalna komisja złożona z przedstawicieli Wojewódzkiego Urzędu Górniczego, policji, kierownictwa spółki oraz przedstawicieli organizacji związkowych – poinformowała Chattowa.

OKD to jedyny producentem węgla kamiennego w Czechach. W ostatnich latach większość kopalń należących do spółki zaprzestała wydobycia, a obecnie górnicy pracują tylko w Kopalni ČSM. (szb)

KRESKĄ MALOWANE

Rys. JAKUB MRÓZEK

E-mail: danuta.chlup@glos.live

Pisząc do nas, podaj swój wiek, klasę i adres szkoły, do której uczęszczasz. Prosimy o nadsyłanie listów o objętości do 2000 znaków ze spacjami.

Królowie kwestowali, a potem się bawili

Najpierw kolędowanie, potem zabawa. Tak wyglądała ubiegła sobota w Domu PZKO w Trzanowicach. Rano piętnaście grup, czyli blisko 50 osób, wyruszyło w teren kwestować na rzecz Caritasu. Po południu odbył się balik maskowy dla dzieci.

Danuta Chlup

Zaangażowanie Miejsowego Koła Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w Kwestę Trzech Króli ma w tej miejscowości długą tradycję. W sobotę rano w Domu PZKO było gwarno. Koordynatorka kwesty Dorota Uherek zapisała kierowników grup, rozdawała legitymacje, przydzielała skarbanki i „teren”. Zarówno maluchy, jak i nastolatki wkładały na głowy białe papierowe korony z logiem kwesty. Młodsze dzieci wyruszyły na obchód z rodzicami (te najmłodsze w wózkach), młodzież powyżej 15. roku życia sama mogła tworzyć grupki kolędnicze.

Dominik Rytko z zarządu koła przypomniał młodym wolontariuszom, że kolędowanie nie polega tylko na wybieraniu pieniędzy na wsparcie domów seniora i innych placówek Caritasu. Trzeba pamiętać, aby złożyć życzenia odwiedzonym mieszkańcom, zapytać ich, jak im się powodzi, porozmawiać z nimi.

– Zwłaszcza starsi, samotni ludzie tego potrzebują – podkreślił. – My chodzimy do pracy, szkoły czy przedszkola, oni nie są całe dni spędzając sami w domu.

Uczennica dziewiątej klasy Janka Jochemek potwierdziła prawdziwość tych słów.

– Kolęduję od małego dziecka, zaczęłam już chyba w przedszkolu. Ludzie w większości się cieszą, że do nich przyszlismy, a my się cieszymy, że nam otworzyli. Starsi ludzie już nas wyglądają,

W ub. sobotę przed Domem PZKO w Trzanowicach można było zobaczyć dziesiątki młodych wolontariuszy w białych koronach. Fot. DANUTA CHLUP

machają do nas – powiedziała naszej gazecie.

Grupowe zdjęcie pod ścianą Domu PZKO, ostatnie instrukcje, wspólna modlitwa i wo-

lantariusze ruszyli na piechotę lub samochodami w teren. Większość grup kwestowała w Trzanowicach, kilka wspomagało sąsiednie miejscowości.

Panie z Koła PZKO gotowały dla nich w międzyczasie obiady. Po nim przygotowano dla dzieci balik maskowy z grami i zabawkami.

GŁOSIKOWA KORESPONDENCJA

Przedstawienie świąteczne w Sibicy

Fot. ARC, szkoły

Impreza świąteczna, która odbyła się 21 grudnia ub. roku, była bardzo udana. W programie wystąpili uczniowie naszej sibickiej szkoły. Stały na wysokości zadania i zagrali jak prawdziwi aktorzy, za co uzyskali gromkie brawo od wypełnionej po brzegi widowni.

Temat brzmiał: „A gdzie sens świąt się zawieruszył?” Chcieliśmy pokazać, jak wygląda przedświąteczna atmosfera, kiedy szalejemy, sprzątam, robimy zakupy, pieczemy ciasteczka, niejednokrotnie z pamięcią o tym, co najważniejsze.

Po programie odbył się kiermasz ozdób świątecznych wykonanych przez dzieci.

Rodzice umilili to świąteczne spotkanie, przygotowując różne pyszne przekąski, którymi można było się częstować w czasie trwającego kiermaszu. Świetna organizacja i wielkie serca rodziców zaowocowały sporą kwotą pieniędzy, która zostanie przekazana stowarzyszeniu „Nigdy nie jesteś sam” pomagającym niepełnosprawnym dzieciom. Każdy z nas może pomóc.

Grono Pedagogiczne PSP w Czeskim Cieszynie-Sibicy

Pięcioboistka z sukcesami

Z Viktorią Utikal, zawodniczką kadry narodowej Republiki Czeskiej w pięcioboju nowoczesnym, przeprowadziła wywiad jej koleżanka ze Szkoły Podstawowej z Polskim Językiem Nauczania w Czeskim Cieszynie.

Jak zaczęła się twoja sportowa kariera?

– W wieku 7 lat, kiedy za namową siostry zaczęłam pływać wyczerpowałam również lekkoatletyki. Po kilku sukcesach trener pięcioboju zaproponował mi treningi.

Jak wygląda twój trening, a potem zawody?

– Codziennie trenuję przez 2,5 godziny. W poniedziałek, środę i piątek mamy „główny motyw”, czyli bieganie i strzelanie. We wtorek i czwartek mamy szermierkę i pływani. Oczywiście treningi są dostosowane do pory roku: zimą mamy „motywy objętościowe”, co oznacza, że biegamy na długich dystansach i bardziej koncentrujemy się na technice. To samo dotyczy pływania. W sezonie trenujemy na krótszych dystansach, głównie skupiając się na prędkości. Wyścigi podzielone są na kategorie wiekowe: U13 – bieg na 1000 m i pływani na dystansie 100 m kraulem, U15 – bieg na 1500 m i pływani na dystansie 100 m kraulem oraz strzelanie cztery

Viktoria Utikal na najwyższym stopniu podium. Fot. ARC

razy pięć rund, U17 – pływani na dystansie 200 m, bieg podzieleny jest na 4x600 metrów, a pomiędzy tym jest strzelanie.

Jak pięciobój wpływa na twoje życie osobiste?

– Oczywiście mam minimalną ilość czasu na życie osobiste i na kolegów, ale dzięki sportowi nauczyłam się dyscypliny.

Twoja ulubiona dyscyplina to...

– Moją ulubioną dyscypliną jest bieganie, bo tu nie gra roli

„szczęście”, ale zawsze widać, kto ile czasu spędził na biegni.

Jakie są twoje największe sukcesy?

– Dwukrotnie zostałam pięcioboistką roku. Dwa razy zajęłam 1. miejsce w Mistrzostwach Republiki Czeskiej w pięcioboju nowoczesnym. Zdobyłam też 2. miejsce w Mistrzostwach RC oraz 1. miejsce w Mistrzostwach Śląska w stylu klasycznym.

Izabela Malicka, klasa 9b

Niesamowite historie Piastów cieszyńskich

Kto chciałby poznać historię Piastów cieszyńskich bardziej niż tylko w pigułce, powinien swoje kroki skierować do zamku w Kończycach Małych. Od wtorku działa tam Muzeum Historii Piastów Cieszyńskich, będące wspólną inicjatywą Browaru Zamkowego Cieszyn i Fundacji Dziedzictwo Księstwa Cieszyńskiego.

Beata Schönwald

Powstanie obiektu położonego w Kończycach Małych, należących do gminy Zebrzydowice, jest datowane na XIV wiek. W 1992 roku gmina go wyremontowała, a następnie zasłynął w okolicy z hotelu i restauracji. Sołtys Kończyc Małych Izabela Brachaczek to jednak nie wystarczyło. W rozmowie z właścicielem browaru Adamem Ledą rzuciła myśl, że renesansowy obiekt, potocznie zwany „małym Wawelem”, mógłby być czymś więcej. Kilka miesięcy później stało się to faktem. Od wtorku przybliży historię wyjątkowych pod wieloma względami Piastów cieszyńskich.

– Powstał plan, żeby zamek z miejsca uznanego jako fajne miejsce na wesele czy stypę przekształcić i przywrócić mu należytą pozycję. Liczymy na to, że odwiedzą nas tutaj tłumy dzieciaków, którym w sposób metodyczny i jednocześnie nowoczesny pokażemy, skąd pochodzą i czego są dziedzicami. Bo ta historia jest rzeczywiście imponująca – przekonywał Leda.

Zdaniem dyrektora nowo utworzonej placówki, Władysława Żagana, zamek w Kończycach jest doskonałym miejscem na muzeum

Dyrektor placówki Władysław Żagan witał gości w kostiumie Przemysława I Noszaka. Zdjęcie: BEATA SCHÖNWALD

historii piastowskiej. – Już w 1305 roku Kończyce Małe były wzmiankowane jako wieś książęca. Zamiast tym zarządzali Mieszko I Cieszyński, Kazimierz I Cieszyński – wyjaśniał. Tutaj pisały się zatem pierwsze karty historii Piastów cieszyńskich, którzy – jeśli liczyć również linię książąt z nieprawego łóża – baronów von und zu Hohenstein, byli najdłużej żyjącą linią Piastów w ogóle. Najdłużej, bo do początku XX wieku, przetrwało również ich księstwo. Stąd też Księstwo Cieszyńskie – jak podkreślił dyrektor – nazywane jest „najdłużej trwającym bytem państwowym stworzonym przez Piastów”.

Zresztą było to księstwo, choć może nie najzasobniejsze, ale z całą pewnością nie byle jakie. Jego bogactwem były dobrej jakości skóry, wino, piwo, strzelby cieszyński... – wyjaśniał. Księstwo Cieszyńskie posiadało bowiem monopol na sprzedaż soli wydobywanej z Bochni i Wieliczki, począwszy od czasów Przemysława I Noszaka aż do ostatniego habsburskiego księcia.

W Muzeum Historii Piastów Cieszyńskich można dowiedzieć się wielu ciekawostek świadczących o dużych ambicjach ich przedstawicieli, którzy nie raz przekraczali granice tego bądź co bądź niewielkiego skrawka ziemi, jakim było

10

stycznia to data wydania w 1356 roku **Złotej Bulli cesarza Karola IV**. Na otwarciu Muzeum Historii Piastów Cieszyńskich wybrano ją specjalnie. Przemysław I Noszak, będący patronem tej placówki, był bowiem jednym z tych, którzy przy boku cesarza pracowali nad wydaniem tego epokowego dokumentu. Na ścianie muzeum wiszą jedna z sześciuset jego kopii.

Księstwo Cieszyńskie. Wystarczy wspomnieć, że cieszyńska księżniczka Wiola Elżbieta była żoną zamordowanego w Olomuńcu ostatniego Przemysławy Wacława III, że syn Przemysława I Noszaka, Bolesław, poślubił siostrzenicę króla Władysława Jagiełły, który też był zresztą w Cieszynie, oraz że Wacław III Adam kandydował w 1572 roku na króla Polski. – Natomiast od siostry Przemysława I Noszaka, Anny, wywodzą się wszystkie rody panujące dzisiaj w Europie – królowie Anglii, Danii, Belgii, Szwecji i Norwegii. To ona dała im początek – zaznaczył Władysław Żagan.

Muzeum w kończyckim zamku zajmuje zaledwie dwie niewielkie sale. Atutem tego miejsca jest to, że skupia w jednym miejscu kopie portretów Piastów cieszyńskich – Anny Sydonii, Wacława III Adama, Marii z Pernstejna czy Adama Wacława. Dotąd, aby je obejrzeć, trzeba było przejechać kawał świata i zwiedzić kilka galerii w Europie, począwszy od Pragi na szwedzkim Muzeum Narodowym skończywszy. Jedynym oryginałem znajdującym się na wyciągnięcie ręki był bowiem portret Adama Wacława należący do zbiorów Muzeum Śląska Cieszyńskiego.

Zatańcz z »Suszanami«

Zespół Pieśni i Tańca „Suszanie” obchodzi w tym roku 70-lecie istnienia. Z tej okazji artyści przygo-

wane są do poniedziałku 30 stycznia – można dzwonić na numer 732 864 649 lub wysłać e-maila na adres: barbara.marcnova@seznam.cz.

Fot. ARC

towując koncert jubileuszowy, który zaplanowano w Domu Kultury im. Leoša Janáčka w Hawierzowie w sobotę 25 listopada. Organizatorzy wydarzenia zwracają się do byłych członków zespołu, którzy mieliby ochotę zatańczyć lub zaśpiewać na tym koncercie, o zadeklarowanie takiej chęci. Zgłoszenia przyjmują

Zespół Pieśni i Tańca „Suszanie” to reprezentacyjna formacja Suchoj Górnjej, która działała w ramach MK PZKO. Została założona w 1953 roku. Przez ponad pół wieku zespół prowadziło sześciu kierowników artystycznych. Od 2004 roku kieruje nim Barbara Mračna.

(klm)

Czas na chóry szkolne

Po trzech latach spotkają się ponownie w kościele ewangelickim w Trzyciu chóry szkolne. W czwartek 19 stycznia o godz. 16.00 rozpocznie się tam Przegląd Szkolnej Działalności Śpiewawczej. Impreza jest otwarta, organizatorzy liczą zatem na udział publiczności.

Przebieg odbywa się co dwa lata na przemian z Festiwałem Piosenki Dziecięcej. Ze względu na covidowe zawirowania na tegoroczną XIV edycję trzeba było poczekać nieco dłużej. Ostatnia odbyła się bowiem w 2020 roku. – W poniedziałek zamknęliśmy przyjmowanie zgłoszeń. Udział zadeklarowało dziesięć chórów, zapowiada się więc ciekawy koncert, na który warto przyjść, zwłaszcza że wstęp jest darmowy – zachęca Leszek Kalina, prezes Polskiego Towarzystwa Artystycznego „Ars Musica”, które organizuje to wydarzenie wspólnie z Centrum Pedagogicznym dla Polskiego Szkolnictwa Narodowościowego.

Przebieg Szkolnej Działalności Śpiewawczej adresowany jest do zespołów śpiewawczych i chóralnych, które działają w polskich szkołach podstawowych i średnich na Zaolziu oraz liczą co najmniej 10 członków.

Chociaż impreza nie ma charakteru konkursu, występem młodzieży przysłuchiwać się będzie fachowe jury, które przekaże kierownikom chórów swoje cenne uwagi i propozycje. (sch)

REKLAMA

CATERING ZARELKO

OFERUJEMY

- Korytka
- Wesela
- Rauty
- Bankiety
- Obiady dla firm
- Catering do domu

KONTAKT

+48 660 357 077

www.cateringcieszyn.pl

GŁOSIK

www.glos.live

Gościliśmy w domu rodzinnym mistrza Jana Matejki

Senat RP ustanowił 2023 Rokiem Jana Matejki. Inicjatorem upamiętnienia artysty było Muzeum Narodowe w Krakowie. Jeden z jego oddziałów, Muzeum Dom Jana Matejki, jest najstarszym muzeum biograficznym na ziemiach polskich. Uchylamy drzwi do kamienicy, w której urodził się, spędził większość życia i zmarł najbardziej znany polski malarz.

Danuta Chlup

Dom rodzinny Matejki znajduje się w pobliżu Rynku Głównego w Krakowie, przy ulicy Floriańskiej 41. Kamienica pochodzi ze średniowiecza, lecz była wielokrotnie przebudowywana. Neobarokową fasadę, którą dziś możemy oglądać, zaprojektował sam Matejko wraz z architektem Tomaszem Prylińskim. Ozdobiona jest m.in. emblematami malarskimi.

Polski patriota z czesko-niemieckimi korzeniami

Pod koniec XVIII wieku kamienicę kupił dziadek Matejki od strony matki, niemiecki siodlarz Rossberg, który przybył do Krakowa z dużą grupą niemieckich osadników. W budynku urządził warsztat, na parterze umieścił sklep, ponadto wynajmował pokoje. Jeden z nich wynajął Franciszek Ksawery Matejko (a właściwie František Xaver Matějka), Czech urodzony w Roudnicy koło Hradca Kralowej. Nad Wisłę przybył prawdopodobnie z Olomuńca, w dość tajemniczych okolicznościach. W Krakowie uczył muzyki.

Franciszek poślubił jedną z córek Rossberga – Joannę Karolinę. W kamienicy przy Floriańskiej przyszło na świat jedenaścioro ich dzieci. Dziewiątym z kolei, urodzonym 24 czerwca 1838 roku, był Jan Alojzy, przyszły malarz. W wieku czternastu lat, po ukończeniu Gimnazjum św. Anny, stał się uczniem Krakowskiej Szkoły Sztuk Pięknych. Później wyjechał na stypendium do Monachium i Wiednia.

– W rodzinie o korzeniach czesko-niemieckich dzieci wyrastały w atmosferze umiłowania polskiej historii – przekonuje Marta Klak-Ambrożkiewicz, kustosz Domu Jana Matejki, która jest zarazem autorką publikacji-przewodnika po muzeum.

Na twórczości Matejki zaważyła kłęska powstania styczniowego, która rozwinęła nadzieje Polaków na szybkie odzyskanie niepodległości.

– Poprzez swoją twórczość postanowił pielęgnować patriotyczne uczucia, przypominać ważne momenty w dziejach kraju, dodawać otuchy w czasach niewoli – wyjaśnia kustosz.

Pierwszym obrazem, który rozslawił artystę, gdy miał 26 lat, było „Kazanie Skargi”. Wystawił go na Salonie Paryskim. Dzieło zostało nagrodzone złotym medalem i otworzyło mu drogę do światowej kariery artystycznej.

W 1864 roku Matejko poślubił osiemnastoletnią Teodorę Giebułtowską. Małżonkowie mieszkali początkowo przy ul. Krupniczej, po dziewięciu latach przeprowadzili się do domu rodzinnego Jana przy Floriańskiej. Urodziło im się pięcioro dzieci: Tadeusz, Helena, Beata, Jerzy i Regina. Jednak życie sławnego malarza nie zawsze było usłane różami. Najmłodsza córka zmarła w wieku trzech tygodni, żona Matejki początkiem lat 80. zachorowała psychicznie. Leczyła się w szpitalu, później przebywała w dworku kupionym przez Matejków w Krzesławicach. Para żyła w separacji, Teodora nie było

- Muzeum Dom Jana Matejki mieści się przy ul. Floriańskiej 41 w Krakowie (od lewej, zgodnie z ruchem wskazówek zegara).
- Kustosz Marta Klak-Ambrożkiewicz.
- Berło darowane Matejce przez władze Krakowa i inne odznaczenia i medale za osiągnięcia artystyczne.

Zdjęcia: NORBERT DĄBKOWSKI

w Krakowie, gdy 1 listopada 1893 roku Jan umierał. Prawdopodobnie zabił go pęknięty wrzód na żołądku. Miał wówczas 55 lat. Pochowano go na Cmentarzu Rakowickim.

Dom rodzinny zamienił się w muzeum

Wkrótce po śmierci Matejki zrodził się pomysł wykupienia kamienicy z rąk spadkobierców i założenia muzeum.

– W trakcie przygotowań do pogrzebu jeden z dawnych współpracowników Matejki, profesor historii sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego Marian Sokołowski, ogłosił na łamach krakowskiego „Czasu” apel do Polaków, w którym pisał, że Włosi mają domy swoich artystów, na przykład Dom Rafaela w Urbino, jest muzeum Dürera czy Goethego w Weimarze, zatem należałoby stworzyć także muzeum wybitnego artysty, jakim był Matejko. Najlepiej w miejscu, gdzie spędził większą część życia – opowiada Marta Klak-Ambrożkiewicz.

Zawiązał się komitet obywatelski zbierający fundusze wśród Polaków rozsiadanych po całym świecie, którym bliska była twórczość zmarłego malarza. Stworzenie muzeum powierzono Towarzystwu im. Jana Matejki.

– Uczniowie malarza przeznaczali swoje dzieła na loterie organizowane na rzecz budowy muzeum. Zaprojektowano dzwonek będący modelem dzwonu Zygmunta. Dzwonki sprzedawano jako cegiełki na ten cel – dodaje kustosz.

Po raz pierwszy udostępniono do zwiedzania dwa pokoje w dniach 1-3 maja 1896 roku. Na stałe muzeum zostało otwarte w marcu 1898 roku, niespełna pięć lat po śmierci artysty. Wydano szczegółowy regulamin zwiedzania, który do dziś możemy przeczytać w holu placówki. Zaprezentowano wówczas w pełni urządzone pomieszczenia na pierwszym piętrze, wystawiono obrazy i rysunki Matejki, zabytki rzemiosła artystycznego z jego kolekcji oraz należące do niego przedmioty codziennego użytku. Pierwotną ekspozycję odтворzono w jednej z sal muzealnych.

– W 1904 roku, kiedy zostały wykupione całe zbiory i zaadaptowano kolejne piętro, Towarzystwo przekazało dekretem darowizny muzeum gminie Kraków, a ta z kolei powstałemu już Muzeum Narodowemu w Krakowie – wyjaśnia nasza przewodniczka.

W salonie, sypialni i pracowni mistrza

Dzisiaj można zwiedzać pomieszczenia na pierwszym, drugim i trzecim piętrze. Oglądamy pokój, w którym urodził się Jan Matejko, jak i sypialnię, w której zmarł. Wchodzimy do salonu ze ścianami pokrytymi oryginalną polichromią, ręcznie wykonanym parkietem taflowym, neorenesansowymi meblami weneckimi i autentycznym żyrandolem ze szkła sodowego.

– W 1880 roku przebywał w Krakowie cesarz Franciszek Józef. Postanowił odwiedzić artystę w jego domu. Na przyjęcie władcy w salonie urządzono pracownię malarską i rozstawiono ob-

razy na sztalugach. Matejko ofiarował cesarzowi obraz „Zjazd Jagiellonów z Habsburgami pod Wiedniem”. Był w tym pewien przytyk, malarz nawiązał bowiem do czasów, gdy istniało jeszcze niepodległe państwo polskie – opowiada kustosz.

Wizytę cesarza u artysty ilustruje akwarela Juliusza Kossaka.

Na trzecim, najwyższym piętrze znajduje się m.in. mansardowa pracownia artysty, dobudowana w latach 1872-1873. W środku, pod świetlikiem, umieszczono drewniany podest, na którym Matejko malował. Prezentowane są należące do niego sztalugi, paleta, kuferek na przybory malarskie.

Malował historię Polski

W muzeum Jana Matejki oglądamy szkice i studia malarskie artysty oraz jego obrazy mniejszych rozmiarów. Te duże i najbardziej znane znajdują się w Sukiennicach, w Muzeum Narodowym w Warszawie, w Muzeach Watakańskich i innych placówkach muzealnych. Matejko był także kolekcjonerem. W kamienicy przy Floriańskiej możemy obejrzeć cenne eksponaty z jego zbiorów. Kolekcjonował broń, rzemiosło artystyczne, ceramikę, stroje z różnych epok i krajów. Jedną ze szczególnych pamiątek jest oryginalna korona grobowa króla Zygmunta Starego, berło i jabłko królewskie ofiarowane Janowi Matejce do zbiorów.

– Kupowane przez malarza artefakty nieraz stanowiły rekwiizyty do obrazów, które malował – zwraca uwagę Marta Klak-Ambrożkiewicz.

W osobnych gablotach wystawiono odznaki honorowe artysty, m.in. medale z Paryża za obrazy „Kazanie Skargi” i „Rejtan – upadek Polski”, Legię Honorową, Krzyż Komandorski z Gwiazdą Orderu Piusa IX oraz dyplom od papieża Leona XIII – prostokątną kartę z

• Pracownia mistrza na najwyższym piętrze.

• „Portret córki Heleny z krogulcem” (1881-1882).

Berło i królewska korona

Kolejnym ciekawym eksponatem jest pamiątkowe berło, będące symbolem „panowania w sztuce”, które wręczyli Matejce Rada Miasta Krakowa i prezydent miasta Mikołaj Zybklikiewicz. Okazją było ukończenie obrazu „Bitwa pod Grunwaldem”. Wśród wystawionych dyplomów – wykonywanych w tamtych czasach ze skóry, jedwabiu, aksamitu – znajduje się m.in. dyplom nadania malarzowi doktoratu honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, w dowód uznania dla jego wiedzy historycznej. Wyeksponowane zostały pamiątki związane z hucznymi obchodami 25-lecia pracy artystycznej Matejki, jak i wieniec laurowy sporządzony po jego śmierci.

Matejko zawdzięcza swoją sławę przede wszystkim obrazom historycznym. Do najważniejszych należą: „Rejtan – upadek Polski”, „Unia lubelska”, „Batory pod Pskowem”,

• Sklepienie prezbiterium w kościele Mariackim w Krakowie.

Mistrzowska polichromia

Matejko czynnie uczestniczył w ratowaniu zabytków Krakowa. Brał udział w pracach komisji konserwatorskiej podczas odnawiania gotyckiego ołtarza Włta Stwosza w kościele Mariackim w latach 1867-1869. Dwie dekady później, w latach 1887-1891, wprowadzono do wnętrza wystrój neogotycki. Świątynia otrzymała wówczas nową polichromię według projektu Matejki, z którym współpracowali jego uczniowie Stanisław Wyspiański i Józef Mehoffer – autorzy witraży w prezbiterium i nad organami głównymi. Projekt polichromii był monumentalnym dziełem, wystarczy powiedzieć, że Matejko wykonał do polichromii ok. 300 projektów, w tym ponad 140 przedstawień aniołów do prezbiterium.

• Jedno z największych dzieł Matejki – „Hołd pruski”.

• „Dziewica Orleańska” – szkic.

• Portret Mikołaja Zybklikiewicza, prezydenta miasta Krakowa, marszałka Sejmu Galicyjskiego.

Matejko w Sukiennicach

Ośiem obrazów Matejki, w tym dwa wielkoformatowe, możemy oglądać w Galerii Sztuki Polskiej XIX wieku w Sukiennicach. Galeria, podobnie jak Muzeum Dom Jana Matejki, jest oddziałem Muzeum Narodowego w Krakowie. Na szczególną uwagę zasługują obrazy wielkoformatowe, umieszczone w Sali Siemiradzkiego: „Hołd pruski” oraz „Kościszko pod Racławicami”. Kolejne obrazy to: „Wernyhora”, „Dziewica Orleańska” (szkic) oraz trzy duże portrety. W przewodniku po galerii czytamy, że „Kościszko pod Racławicami” wykonał Matejko w odpowiedzi na apel rodaków o namalowanie obrazu dla Muzeum Narodowego. Wybór tematu, jakim było zwycięstwo Tadeusza Kościuszki w bitwie pod Racławicami, artysta uzasadnił następująco: „Fakt to dziejowy, doniosłości ogromnej, gdzie po raz pierwszy lud od pługą powołany został do obrony wspólnej Ojczyzny!”.

Dodajmy, że „Kościszko pod Racławicami”, namalowany olejem na płótnie, jest największym obrazem Matejki w Sukiennicach. Jego szerokość zbliża się do pięciu metrów, długość wynosi dziewięć metrów.

Niewiele mniejszy „Hołd pruski” jest darem Matejki dla narodu polskiego. Autor pragnął go umieścić w Zamku Królewskim na Wawelu, gdzie pierwotnie miało powstać Muzeum Narodowe.

• Jan Matejko zaprojektował prawie 150 przedstawień aniołów.

PRZYGODY TOMKA NA CZARNYM LĄDZIE ¹

Podróż i pierwsze wrażenia

Noworoczna opowieść inaczej, czyli czego niektórzy z Was może jeszcze o mnie nie wiedzą. No, świąteczne pasibrzuchy, niektóre wyposzczone ciepła – „This Time for Africa”. Nie, nie będę tym razem kręcić biodrami, choć bliżej mi dzisiaj do tańca brzucha – jeszcze nie. Ready? A w nowym roku życzę, aby wiatry losu i Wam pomogły w spełnianiu marzeń.

1

2

3

4

Zdjęcia: ARC Tomasz Bednarczyk

Tomasz Bednarczyk*

Przedmowa

Lubię tak czasami sobie usiąść i popisać...I po co ja to wszystko piszę? Ano piszę to z nadzieją, że podobnie jak ja, może i inni znajdują w tym dalszą inspirację dla siebie między innymi w byciu bardziej otwartym i tolerancyjnym na świat, a kierując się nie tylko szkieletem i okiem ale i sercem, nigdy nie będą rezygnowali ze swych marzeń.

Marzec Roku Pańskiego dwa tysiące trzeciego (cyfrowo: 2003). Młody, entuzjastyczny, początkujący inżynier telekomunikacji, z pewną taką nieśmiałością (przerazony znaczy), wylatuje w nieznaną na swój pierwszy, zagraniczny kontrakt w charakterze eksperta (ups), aby nieść kaganek GSM'u. Gdzie? No w Nigerii.

To były czasy, kiedy nie było jeszcze Facebooka i temu podobnych, a rodzina, teściowie, młoda żoneczka ze łzami w oczach (i „vice versa”) żegnali (a potem witali po powrocie) na lotnisku Okęcie w Warszawie. A ten inżynier (wtedy młodszy o tyle lat, co kilogramów), tak to wtedy widział, słyszał i czuł i tylko ograniczonej grupie ziomali z firmy (tak, tak kiedyś to miałem „prawdziwą” robotę) i rodzinie pod strzechy e-mailem słał. No bo te e-maile to już wtedy jakoś nawet działały.

Już wtedy żeglowałem, a że płatnego urlopu nie starczało, to brałem żeglarski – bezpłatny. Jak okaże się później, to również i w Nigerii dotarłem do braci żeglarzy. I tak oto zaczęło się to moje po świecie podróżowanie. Po kilku miesiącach w Nigerii, po krótkiej przerwie, trafiłem bowiem na przeciwny cywilizacyjny koniec świata – do Japonii (to już osoba na saga), po której w kontracie i uzupełnienia do Nigerii, nabrałem innego spojrzenia na glob. Szybko nauczyło mnie to dystansu, tolerancji i docenieniu tego co się ma – własnego świata, a w nim Polski. I wdzięczny losowi (dziękuję Marcin, że „wygnałeś mnie” do tej Nigerii), kontynuuję po dziś „Przygody Tomka” w podróży przez życie”.

Zapraszam więc do lektury, z małym żeglarskim wątkiem (a jakże by nie), choć wtedy jeszcze nieco pobocznym, acz oczekiwany. Imiona bohaterów pozostawiałem prawdziwe, ale rodowe nazwiska pozostawiłem do wiadomości redakcji. Wybaczyć również moje dzisiejsze didaskaliowe wtrącenia do oryginału autora i głównego bohatera zarazem (czyt. przyp. aut.), którym nie potrafiłem się oprzeć. Warszawa, grudzień 2022

Podróż

Widoki z okna ciekawe – szczególnie te nad Alpami i Saharą – białe, białe, żółte, żółte, żółte... Opóźnie-

nia z powodu mgły w Amsterdamie i nic ponad to szczególnego (zdjęcie 1). Powiew Nigerii dał się już odczuć w samolocie – od pasażerów aż... pociemniało mi przed oczami. W Lagos o 19.00 (czas lokalny) 30 st. C. Nie wierzyłem wskaźnikom na ekranie samolotowym, do czasu aż mało się nie zwałem od fali ciepłarnianej.

Pierwsze wrażenia

Z kolejki do odprawy celnej wylądował mnie jakiś wojskowy, zabrał paszport i kazał przejść bez kolejki. Potem przekazał mi innemu ciemnoskóremu, o wyglądzie typowym (z wojakami przybijał „piątki”). Ten wyjechał po mnie na lotnisko. Przed lotniskiem tłumy ciemnoskórych tubylców (nie wyglądają na szczególnie przyjaznych), co to trzeba się przez nich było przeciskać. I chcących coś od ciebie. I jeszcze kupa bramek obstawionych przez wojskowych z „kałachami”. W ogóle to wojskowie/policyjnych to tu co niemiara, ale widzę, że nie radzą sobie z b... ataganem tutaj.

Mój przewodnik przyjechał z kierowcą i jakimś wojskowym z „kałachem”. Dawno tak dużo „kałachów” nie widziałem (a może pierwszy raz w życiu) jednocześnie na ulicy – nawet w tubylców. Pozostać mieć nadzieję, że mają okroślonę, ludzkie zasady ich używania.

Na lotnisku dokonaliśmy wymiany dolarów na lokalną walutę. Odbyło się to na boku, od tubylca. On jeden nas trzech, bez kierowcy, aby „rate” był „good”. Cinkciarz biegł co chwila po kalkulator, więcej gotówki, reklamówkę na kasę... Ja dałem sześć „zielonych” po 100, a otrzymałem wysoki na kilkanaście cm plik w najwyższych nominatach lokalnych. Pewnie żeby mniej było do dzwigania. Domyślał się więc, że „rate” był „good”. No i jak widać nie tylko mafia nosi kasę w reklamówce (zdjęcie 2).

Wsiadliśmy do terenowej hondy (klima i bajery, że place lizać), przed nami i za nami ruszyły równie terenowe toyoty, tyle że na sygnale – jak się dowiedziałem to dla „security”. Kolumna jak dla jakiegoś VIP-a. Może i dobrze, bo po drodze wylażał jakiś tłumy na ulicę, coś tam chcąc. Na widok naszego wojaka dają spokój. Ruch samochodowy olbrzymi. Kolumna sunęła dziarsko do samego „guest house'u”.

Po drodze: fryzjer na wolnym powietrzu, centra GSM (1-osobowe, obdrapane budki bez okien), handlarze wszystkim (głównie jakimś jedzeniem) przy pochodniach (brak światła), ponoć najdłuższy most w Afryce (około 14km długości) i jesteśmy na Victoria Island – najbardziej „ekskluzywnej” dzielnicy w mieście. Nie

wiem, co tu ekskluzywnego – kilka banków, ambassy (otoczone murem kolczastym i oblegane przez tłumy). Reszta to brud i bieda aż piszczy (zdjęcie 3).

Mój „guest house” (jeden z trzech w podwórzu) otoczony wysokim murem z kolumnami i obstawiony ochroną. Pokój – coś można by ponarzekać, szczególnie na higienę w WC (tu cieknie, tam odpada). Roaming nie działa – do żony musiałem zatelefonować od właściciela „guest house'u”. Rachunek na wystawić potem. Ciekawe ile. Za oknem, bezustannie dudni jakaś piekielna maszyna (chyba generator) i przeszkadza spać. „Dobranoc” – to się okaże. (zdjęcie 4)

Nigeria, Lagos, marzec 2003

Tomasz Bednarczyk* – podróżnik od zawsze. Pasję zaszczepili w nim od najmłodszych lat rodzice, zabierając go co roku samochodem lub rowerem na objazdowe, namiotowe wakacje po Polsce. W szkole średniej już sam wyjeżdżał z kumplami, głównie na narty w Beskidy i Tatry (pierwsza zagranica to była wtedy Słowacja) i na żagle po rodzimym Zalewie Zegrzyńskim pod Warszawą i po Mazurach. Prowadzi Pro-Skippers Group Sp. z o.o., profesjonalną agencję wynajmu jachtów morskich. Za tydzień ciąg dalszy opowieści.

pre-teksty i kon-teksty /248/

Krzysztof Łecki

Pomiędzy pastiszem a parodią

Przede mną opasłe, liczące ponad pięćset stron tomisko „Filozofia dowcipu. Humor jako siła napędowa umysłu” (autorzy: Matthew M. Hurlley, Daniel C. Dennet, Reginald B. Adams, Jr., Copernicus Center Press, Kraków 2021). Odkładam je do przeczytania na wakacyjnym wyjeździe. Wspominam o nim jednak już teraz, bo kwestia, która będzie mnie zajmowała dzisiaj, jest z tematyką humoru mocno powiązana. Interesować mnie będzie bowiem to, czy akademicy (przy czym mam na uwadze przede wszystkim humanistów), są dowcipni? Nie idzie mi przy tym bynajmniej o ich życie prywatne. Nie, nie ciekawi mnie to, czy są dowcipni na co dzień. (Nie przekłada się to zupełnie na dowcipy „o” członkach jakiejś uniwersyteckiej konfraterii – „O socjologach krząży niewiele dowcipów” – martwił się swego czasu Peter L. Berger w swoim „Zaproszeniu do socjologii”, sądząc, że jest to dla przedstawicieli tej akademickiej specjalności frustrujące). Interesuje mnie to, czy zasiadając za biurkiem odkładają na bok swe poczucie humoru (zakładam, że w jakimś stopniu każdy je posiada) jak zbędny, ba, szkodliwy w pracy gadżet – czy też nie zapominają o nim nawet na chwilę. Otóż – chociaż nie prowadziłem na ten temat szeroko zakrojonych i pogłębionych badań, to zaryzykuję tezę, że dowcip nie jest ich najsilniejszą stroną. Ale zdarzają się i tacy, którzy wychodzą poza sztampe. Biograf Umberto Eco, Peter Bondanella pisze: „Umysłowość Umberto Eco, lub – by tak rzec – jego „forma mentis”, nie pozwalała mu na oddzielenie potęgi intelektu od równie potężnej siły dowcipu i parodii. W ten właśnie sposób Eco przypomina czytelnikowi, że intelekt potrafi wydać na świat arrogancję i nietolerancję, gdy tymczasem parodia i humor podważają pretensje intelektualistów i opowiadają się za zrównoważoną i tolerancyjną wizją rzeczywistości”. Sam Umberto Eco zauważa, „że niektóre interpretacje charakterystyczne dla krytyki dekonstrukcyjnej” czyta się tak, jakby inspirowały się moimi parodiami”.

Zdarza się i to – jeśli wierzyć Jackowi Bocheńskiemu (autorowi m.in. powieści „Boski Juliusz”) – wcale często, że ludzie pióra traktują „nieco ironicznie wszelkie oschle, nazbyt zracjonalizowane dyscypliny, wszelką formalizację myślenia i działania, rutyniarstwo i uczone profesorsstwo”. Może dlatego ceni się literatów sięgających w swym pisarskim instrumentarium właśnie do parodii... Wyznawał pod koniec życia Witold Gombrowicz: „Nie umiałem zdobyć się na nic więcej, jak na parodię. Parodię rzeczywistości i parodię sztuki”. No cóż, może dlatego Gombrowicz – twierdzi Stanisław Bortnowski (autor książki – Gombrowicz w szkole”) nie podoba się większości współczesnej młodzieży ponieważ: „Młodzieżowy czytelnik – ten przeciętny w gustach estetycznych – od literatury chce jasności, szczerości i prostoduszności, a najważniejsze dla niego pytania wobec lektury układają się w ciąg: »Co to jest?«, »Co to znaczy?« i »Czemu to służy?«. Groteska, absurd nonsens, abstrakcja literacka, czasami nawet parodia wywołują niechęć, uczniów. Ich zdaniem, tylko wytrawni czytelnicy mogą bawić się tekstem mrugając porozumiewawczo, że tak na serio tego wszystkiego nie traktują”. No cóż, to prawda...

Umberto Eco znają jeszcze (?) ciągle (?) (prawie?) wszyscy, przynajmniej jako autora bestsellerowej powieści „Imię róży”, zekranizowanej przez Jeana-Jacquesa Annauda (w roli Wilhelma z Baskerville – Sean Connery). Roland Barthes, choć jest dzisiaj mniej niż Eco znany i rzadziej niż on cytowany, pisał dzieła, którymi Eco się inspirował. Sam Barthes żadnej prozy napisać nie zdążył (pisać nie zdążył, bo ponoć pracował nad jakimś dającym się zaliczyć do beletrystyki dziełem), ale świetną powieść Laurenta Bineta zatytułowaną „Siódma funkcja języka” w wydaniu polskim zdobi na okładce intrygujące pytanie – „Kto zabił Rolnada Barthes'a?”. Sam Barthes zwał się miedź w kwestii pokusy parodii zdanie zbliżone do autora „Imienia róży”. Wyznawał wszak: „Kiedy piszę, mam wrażenie, że staram się prowadzić pewną grę z nauką, zamaskowaną działalnością parodystyczną”.

Nie oznacza to, rzecz jasna, że i akademickie pisarstwo amatorów „zamaskowanej działalności parodystycznej” nie może być samo parodiowane przez uniwersyteckich uczonych. Skądinąd też nie pozbawiony poczucia humoru. W przypadku Rolanda

Barthes'a ta forma krytyki rozpoczynać by się mogła od nakreślenia specyfiki stylu francuskiego semiotyka – „R.B. (po rolandbartowsku Roland Barthes to R. B.) pojawił się w archaicznej postaci dwadzieścia pięć lat temu w dziele zatytułowanym »Sto pień zero pisanie«. Od tego czasu rolandbartowszczyzna odrywała się powoli od francuszczyzny, z której się do pewnego stopnia wywodzi, i ukonstytuowała się jako autonomiczny język mający własną gramatykę i własne słownictwo”. Zainteresowanych „własną gramatyką” czy „własnym słownictwem” Barthes'a, odsyłam do wspomnianej wyżej powieści Bineta. Świętej sensacyjnej powieści przeznaczonej jednak wyłącznie dla ludzi jako tako (w zupełności wystarczy) obytych z najnowszymi prądami we współczesnej humanistyce.

Zdarza się i to – jeśli wierzyć Jackowi Bocheńskiemu (autorowi m.in. powieści „Boski Juliusz”) – wcale często, że ludzie pióra traktują „nieco ironicznie wszelkie oschle, nazbyt zracjonalizowane dyscypliny, wszelką formalizację myślenia i działania, rutyniarstwo i uczone profesorsstwo”. Może dlatego ceni się literatów sięgających w swym pisarskim instrumentarium właśnie do parodii... Wyznawał pod koniec życia Witold Gombrowicz: „Nie umiałem zdobyć się na nic więcej, jak na parodię. Parodię rzeczywistości i parodię sztuki”. No cóż, może dlatego Gombrowicz – twierdzi Stanisław Bortnowski (autor książki – Gombrowicz w szkole”) nie podoba się większości współczesnej młodzieży ponieważ: „Młodzieżowy czytelnik – ten przeciętny w gustach estetycznych – od literatury chce jasności, szczerości i prostoduszności, a najważniejsze dla niego pytania wobec lektury układają się w ciąg: »Co to jest?«, »Co to znaczy?« i »Czemu to służy?«. Groteska, absurd nonsens, abstrakcja literacka, czasami nawet parodia wywołują niechęć, uczniów. Ich zdaniem, tylko wytrawni czytelnicy mogą bawić się tekstem mrugając porozumiewawczo, że tak na serio tego wszystkiego nie traktują”. No cóż, to prawda...

Nie tylko spora część młodzieży dystansuje się od parodii. Recenzując filmowe wersje przygód Jamesa Bonda, Agenta 007, nie szczędził im krytyki słynny angielski pisarz Anthony Burgess. Pisał tak: „filmy coraz bardziej oparte na kantsmaszynkach, coraz mniej ciekawe psychologicznie, są groteskowymi parodiami powieści, a filmowa wersja »Casino Royale« to wręcz haniebne zniekstalkenia pełnej napięcia zanczej opowieści”. Jak widać Burgess chciał widzieć Bonda, bez porozumiewawczego mrugnięcia okiem – chciał oglądać agenta, który jak najbardziej na serio ratuje świat.

PS Pastisz – pozwolę sobie na koniec na krótkie przypomnienie – to nic innego, jak odmiana stylizacji, w której istotne cechy jakiegoś znanego dzieła lub powszechnie rozpoznawalnego pisarskiego stylu podane są w formie skondensowanej, przerysowanej. Zaś parodia – jest formą grę literackiej, która już to ma czytelnika/czytelniczkę bawić, bądź służyć celom polemicznym – parodiowanie wówczas to odmiana argumentum „ad personam”.

PODRÓŻE MAŁE I DUŻE. Poleca Jakub Skalka /34/

Jakub Skalka

Świąteczni przybysze

Fot. JAKUB SKALKA

Choć „Godni Świąnta” zgodnie z tradycją ludową skończyły się przed tygodniem wraz z Trzema Królami, zaś liturgiczny okres Bożego Narodzenia w minioną niedzielę, zwaną Niedziela Chrztu Pańskiego, Polacy tak upodobili sobie koledy i betlejemski klimat, że przeciągają ściąganie ozdób i zmianę repertuaru aż do 2 lutego. Do „Grórnice” wciąż zostało jednak sporo czasu, więc, choć lampki się powoli przepalają, a choinki tracą igły, podtrzymajmy jeszcze przy życiu bożonarodzeniowego ducha i udajmy się w tematyczną podróż dookoła świata tropem... świątecznych symboli!

Jak wyglądałaby polska Wigilia bez choinki? Choć dziś trudno sobie to wyobrazić, znacznie dłuższe trwanie w tradycji (naszego regionu, ale i większości Słowiańszczyzny) ma zwyczaj wieszania pod sufitem tzw. podłaźniczki – niewielkiego drzewka iglastego lub jego czubka, ozdabianego następnym czym się dało (a więc dawniej przede wszystkim suszonymi owocami, orzechami, wstążkami czy ozdobami z bibuły). Choć związana z podłaźniczkami tradycja podłazów kulturowana jest do dziś m.in. przez śląskich górali, nawet u nich pośród „połaźniczek” znalazło się miejsce dla choinek. Te zaś na wschód od Niemiec zaczęły rozpowszechniać się dopiero początkiem XIX wieku. Pierwsze bożonarodzeniowe drzewko na dwór wiedeński przywiezione zostało w 1816 roku przez Henriettę von Nassau-Weilburg, możemy więc domniemywać, że jego droga pod polskie, a przynajmniej galicyjskie dachy i strzechy wiodła przez Cieszyń, skoro rzeczona dama niedługo później zyskała tytuł cieszyńskiej księżnej.

Na koniec parę słów o przybyszach najstarszych, bo biblijnych, którzy zajęli szczególne miejsce w tradycyjnej obrzędowości. Choć pospieszających oddać pokłon Dzieciuciu Mędrców, czy w zasadzie Magów, wspomina wyłącznie jedna Ewangelia, w ciągu kolejnych wieków stało się z nimi coś niesłychanego – nie dość, że ustalono ich liczbę i imiona, to jeszcze udało się ich koronować! Już w tradycji pierwszych chrześcijan widziano w nich obcych – dostojników z pogańskiej Persji lub Arabii, rządzącej Mezopotamią czy Etiopii, symbolicznie uosabiających Kościół powszechny i przypominających, że Chrystus miał stać się także zbawicielem pogan. Sprawnie ich jednak oswojono. Ludowe obrzędy towarzyszące Świętu Objawienia Pańskiego (lub, jak kto woli, Epifanii), zaadaptowały biblijnych bohaterów z mitycznego Wschodu, którzy otędrwili „Trzech Królów” zaczęli przechadzać się po wioskach i miastach. Choć szaty i symbole władzy upodabniali przebierańców do europejskich monarchów, zwyczaj wymagał, by jeden z nich pomalowany był na czarno, w symboliczny sposób zachowano więc pamięć o egzotycznej proveniencji przybyszów. Obecnie rzadko spotyka się ukoronowanych chłopców chodzących „po winznu”, ale tradycja raczej ewoluuje, niż zamera, ponieważ coraz częściej 6 stycznia na ulice wychodzą całe królewskie orszaki.

Giganci historii. Polska bigbitowa

Wtorek 17 stycznia, godz. 14.00

PIĄTEK 13 STYCZNIA

6.00 Polonia 24 6.30 Zakochaj się w Polsce. Zgorzelec 7.00 Wojciech Cejrowski - bosy przez świat. Rejs dla zuchwałych 7.30 Pytanie na śniadanie 10.35 Panorama 10.45 Pytanie na śniadanie 11.10 Alfabet Andrzeja Dobosza. Ludzie kina - Zygmunt Kałużyński, Andrzej Żuławski 11.30 Ja to mam szczęście! (s.) 12.00 Wiadomości 12.15 M jak miłość (s.) 14.00 Giganci nauki. Nobliści (teleturniej) 15.00 Wiadomości 15.20 Bajki naszych rodziców 16.00 Kabaretomania 17.00 Telexpress 17.20 Zakochaj się w Polsce. Łęczycza 17.55 Polonia Express (mag.) 18.10 Olá Polonia (mag.) 18.30 Informacje kulturalne 18.45 Czym żyje świat 19.05 Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) 19.30 Wiadomości, pogoda, sport 20.15 Na dobre i na złe (s.) 21.10 Na sygnale. Rzeź niewiniątek 21.35 Taka jak ty 22.05 Polonia 24 22.35 Tulipan (s.) 23.30 Ja to mam szczęście! (s.)

SOBOTA 14 STYCZNIA

6.00 Polonia 24 6.30 Tacy byliśmy. Gdy nam śpiewał Krzysztof Krawczyk 7.05 Giganci historii. Kult maryjny i polscy święci 7.55 Pytanie na śniadanie 11.20 Zoom Polonii 11.25 Siedem życzeń. Magiczny pierścien (s.) 13.35 Okrasa lamie przepisy. Smak zapomnianych lojoków 14.05 Na dobre i na złe (s.) 15.00 Kabaret. Super Show Dwójki 3 (pr. rozr.) 16.00 Kulturalni PL 17.00 Telexpress 17.20 M jak miłość (s.) 18.10 Szansa na sukces. Opole 2023. Aleksander Maliszewski 19.10 Informacje kulturalne 19.30 Wiadomości, pogoda, sport 20.20 Wojenne dziewczyny 5 (s.) 21.15 Sanatorium miłości 5 (reality show) 22.10 Paradoxs. Szpion (s.) 23.05 Lajk! 23.30 Polacy to wiedzą! (teleturniej).

NIEDZIELA 15 STYCZNIA

6.00 Giganci nauki. Nobliści 6.50 Lajk! 7.10 U Pana Boga w ogródku (s.) 7.55 Pytanie na śniadanie 11.25 Ziarno. Tarzan 11.55 Między ziemią a niebem 12.00 Aniol Pański 12.15 Między ziemią a niebem 12.50 Słowo na niedzielę. Wiadomość od Boga 13.00 Transmisja mszy świętej z kościoła pw. św. Kazimierza w Kartuzach 14.15 U Pana Boga w ogródku (s.) 15.05 Fajna Polska 16.00 Wojciech Cejrowski - bosy przez świat. Największe miasto świata 16.30 Polacy to wiedzą! (teleturniej) 17.00 Telexpress 17.20 M jak miłość (s.) 18.10 Powroty (mag.) 18.35 Co dalej? O tym mówi świat 19.10 Informacje kulturalne 19.30 Wiadomości, pogoda, sport 20.20 Ojciec Mateusz 28. Weekend z duchami (s.) 21.10 Rewolwer 23.25 Słownik polsko@polski.

PONIEDZIAŁEK 16 STYCZNIA

6.00 Polacy to wiedzą! (teleturniej) 6.30 Święty Mikołaj przybrywa 6.50 Rok 1982. Kalendarium 7.00 Kulinarne wędrowki z Jołą Kleser (mag.) 7.30 Pytanie na śniadanie 10.30 Panorama 10.40 Pytanie na śniadanie 11.10 Polonia Express 11.30 Barwy szczęścia (s.) 12.00 Wiadomości 12.15 Wojenne dziewczyny 5 (s.) 13.05 Oj-

ciec Mateusz 28 (s.) 13.55 Rewolwer 15.25 Figu Migu na planecie Czochoch. Pięknym warto być od środka 15.40 Zwierzaki Czytali. Lowcy dźwięków 16.00 Leśniczówka (s.) 16.30 Barwy szczęścia (s.) 17.00 Telexpress 17.20 Słownik polsko@polski 17.55 Kamperem po południu (mag.) 18.15 Polacy światu 18.30 Informacje kulturalne 18.45 Czym żyje świat 19.05 Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) 19.30 Wiadomości, pogoda, sport 20.20 Ludzie i bogowie. Na ratunek (s.) 22.05 Polonia 24 22.35 Korona Gór Polski. Wysocka 23.00 Magiczne Podhale z Sebastianem Karpielem-Bulecką 23.30 Leśniczówka (s.).

WTOREK 17 STYCZNIA

6.00 Polonia 24 6.30 Pozytywnie! 7.00 Co dalej? 7.30 Pytanie na śniadanie 10.35 Panorama 10.40 Pytanie na śniadanie 11.10 Kamperem po południu 11.30 Barwy szczęścia (s.) 12.00 Wiadomości 12.15 Ludzie i bogowie (s.) 14.00 Giganci historii. Polska bigbitowa 15.00 Wiadomości 15.15 Przystanek Historia 15.35 Przyjaciele Misia i Margolci. Przepis 16.00 Leśniczówka (s.) 16.30 Barwy szczęścia (s.) 17.00 Telexpress 17.20 Studio Wschód 17.55 Nad Niemnem 18.10 Studio Łwów 18.30 Informacje kulturalne 18.45 Czym żyje świat 19.05 Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) 19.30 Wiadomości, pogoda, sport 20.20 Ojciec Mateusz 14 (s.) 22.05 Polonia 24 22.35 Pontifex 23.30 Leśniczówka (s.).

ŚRODA 18 STYCZNIA

6.00 Polonia 24 6.30 Poland in Undiscovered. Karpacz 6.45 Powroty (mag.) 7.00 Qulszol - kulinarne potyczki 7.30 Pytanie na śniadanie 10.35 Panorama 10.40 Pytanie na śniadanie 11.10 Studio Łwów 11.30 Barwy szczęścia (s.) 12.00 Wiadomości 12.15 Ojciec Mateusz 14 (s.) 14.00 Pontifex 15.00 Wiadomości 15.20 Animowanki. Agatka 15.40 Nela Mała Reporterka 16.00 Leśniczówka (s.) 16.30 Barwy szczęścia (s.) 17.00 Telexpress 17.20 Naszym siostram, naszym braciom 17.55 Kierunek Zachód 18.10 Magazyn z Wysp 18.30 Informacje kulturalne 18.45 Czym żyje świat 19.05 Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) 19.30 Wiadomości, pogoda, sport 20.20 Blondynka. Witajcie, Majaki (s.) 22.05 Polonia 24 22.35 Magazyn Ekspresu Reporters 23.30 Leśniczówka (s.).

CZWARTEK 19 STYCZNIA

6.00 Polonia 24 6.30 Słownik polsko@polski 7.00 Co dalej? 7.30 Pytanie na śniadanie 10.30 Panorama 10.40 Pytanie na śniadanie 11.10 Nad Niemnem (mag.) 11.30 Barwy szczęścia (s.) 12.00 Wiadomości 12.15 Blondynka. Witajcie, Majaki 14.00 Obywatel Zamek - z dziejów odbudowy 15.00 Wiadomości 15.20 Bajki naszych rodziców. Mały pingwin Pik-Pok 15.40 Bajki naszych rodziców. Tajemnica szafy Marabuta 16.00 Leśniczówka (s.) 16.30 Barwy szczęścia (s.) 17.00 Telexpress 17.20 Stacja innowacja 17.45 Szlakiem lubelskich sztejtli. Lubycza Królewska 17.55 W obiektywie Polonii. Studio Wschód 18.10 Wilnoteka 18.30 Informacje kulturalne 18.45 Czym żyje świat 19.05 Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) 19.30 Wiadomości, pogoda 20.10 Oficer. (s.) 22.05 Polonia 24 22.35 Obywatel Zamek - z dziejów odbudowy 23.30 Leśniczówka (s.)

VI Zjazd Polonii i Polaków z zagranicy

Komunikat wspólny Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” i Rady Polonii Świata w sprawie organizacji VI Zjazdu Polonii i Polaków z Granicą w dniach od 29 czerwca do 2 lipca 2023 roku.

Od 1992 roku Rada Polonii Świata, w oparciu o §2, pkt. 9 statutu organizacji, jest inicjatorem kolejnych Zjazdów Polonii i Polaków z Zagranicy, organizowanych wspólnie ze Stowarzyszeniem „Wspólnota Polska” i odbywających się tradycyjnie w Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie. W roku 2023 mija 5 lat od ostatniego, V Zjazdu Polonii i Polaków z Zagranicy, gdy spotykaliśmy się świętując Setną Rocznicę Odzyskania przez Polskę Niepodległości.

W dniu 10 listopada br. w Warszawie, Prezydium Rady Polonii Świata, realizując statutowe założenia, podjęło ważną decyzję o zwolnieniu w 2023 roku VI Zjazdu Polonii i Polaków z Zagranicy, we współpracy ze Stowarzyszeniem „Wspólnota Polska” i z przedstawicielami państwa Polskiego.

W imieniu Rady Polonii Świata i Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” pragniemy poinformować wszystkich Polaków w kraju i za granicą, że w dniu 10 grudnia br. podpisaliśmy w Wiedniu porozumienie i przystępujemy wspólnie

Fot. ARK

do zorganizowania VI Zjazdu Polonii i Polaków z Granicą w dniach od 29 czerwca do 2 lipca 2023 roku.

Stojąc w obliczu nowych wyzwań, jakie niesie świat dzisiejszy, chcemy omówić najbardziej palące i istotne problemy nurtujące Polonię, wzajemne relacje łączące kraj z Polakami za granicą i wskazać pożądane kierunki ich dalszego rozwoju, a także włączyć głos Polonii i Polaków z zagranicy w wielką narodową dyskusję nad kształtem

i przeszłością Polski. Pragniemy, aby nasze przyszłoroczne spotkanie było obopólną manifestacją wspólnoty narodowej – troski kraju o Polaków z granicą oraz ich troskę o los naszej wspólnej ojczyzny.

Dariusz Piotr Bonisławski
prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”
Jarosław Narkiewicz
przewodniczący Rady Polonii Świata

»Polak roku 2022« na Litwie

Zdobywczynią tytułu „Polak Roku 2022” została na Litwie dziennikarka i działaczka społeczna Krystyna Adamowicz. – W tym tytule jest zawarte całe moje życie – nie kryła wzruszenia tegoroczna zwyciężczyni plebiscytu „Kurier Wileńskiego”. Na początku listopada 2022 r. została wyłoniona dziesiątka finalistów tradycyjnego plebiscytu „Polak Roku”. Do 31 grudnia czytelnicy mogli głosować za konkretne osoby poprzez wysyłanie na adres „Kurier Wileńskiego” wypełnionych kuponów.

W poniedziałek 9 stycznia w redakcji dziennika zbrali się członkowie kapituły, która składa się ze zwycięzców plebiscytów z poprzednich lat. Byli to: Jadwiga Sienkiewicz, Anna Adamowicz, Antoni Jankowski, Krystyna Dzierżyńska, Edyta Tamošiūnaitė, Zofia Matarewic, ks. Józef Aszkielewicz, Barbara Kosinskienė, Edward Trusewicz, Regina Markiewicz oraz s. Michaela Rak.

Tym razem najwięcej głosów zarówno kapituły, jak też czytelników zdobyła Krystyna Adamowicz, która przez pięć dekad była

związana z redakcją, była wieloletnią zastępczynią redaktora naczelnego „Kuriera Wileńskiego”. Laureatka w rozmowie z dziennikiem oświadczyła, że wygrana w plebiscycie bardzo ją zaskoczyła.

– Ten tytuł jest dla mnie wyjątkowo ważny. Być może ważniejszy od wszystkich innych nagród, jakie otrzymałam. Jest tym, czym żyję od młodych lat. Cała moja rodzina, moje dzieci i wnuki są Polakami. Czuję się związana z polskością, dlatego ten tytuł jest wyjątkowo ważny – podkreśla w rozmowie z „Kuriere Wileńskim”. Ostatnio dziennikarka kupiła się przede wszystkim na zachowaniu pamięci o zespole „Wilia” oraz legendarnej „Piątce”.

– Bardzo ważne jest zachowanie pamięci, o tym, czym żyła w tamtych czasach polskości. Zarówno szkoła nr 5 oraz „Wilia” to są filary polskości – dodaje Adamowicz.

Z wyników plebiscytu ucieszył się również redaktor naczelny „Kuriera Wileńskiego”, Robert Mickiewicz. – Bardzo się cieszę, że w roku jubileuszowym dla dziennika wygrała nestorka dziennikarstwa na Wileńszczyźnie, której życie zawodowe było związane z naszą re-

• Laureatka plebiscytu, Krystyna Adamowicz. Fot. MARIAN PALUSZKIEWICZ

dakcją. Została zarówno doceniona przez czytelników, jak i kapitułę. Wszyscy bardzo dobrze znają i kochają panią Krystynę.

Plebiscyt „Polak Roku”, którego celem jest uhonorowanie osób szczególnie zasłużonych dla polskości na Litwie, jest organizowany przez redakcję „Kuriera Wileńskiego” od 25 lat. Uroczysta gala odbędzie się 5 lutego o godz. 16.00 w Domu Kultury Polskiej w Koszycach. „Kurier Wileński”/LITWA

SPORT

Była walka do końca

W mistrzostwach świata w piłce ręcznej mężczyzn, które w środę ruszyły na boiskach w Polsce i Szwecji, na początek obyło się bez sensacji. Biało-czerwoni w wypełnionym po brzegi katowickim Spodku przegrali z faworyzowaną Francją 24:26. Podopiecznym trenera Patryka Rombla zabrakło niewiele, by sprawić niespodziankę.

Janusz Bittmar

Środowy mecz był ważny, ale w kontekście układu sił w grupie B, nie najważniejszy. Francuzi są bowiem faworytami grupy B, Polacy o awans do dalszej fazy powalczą teraz ze Słowenią (sobota) i Arabią Saudyjską (poniedziałek). I bynajmniej nie stoją na straconej pozycji, do drugiej rundy przebijają się bowiem trzy najlepsze drużyny. W Katowicach, które pokochali wcześniej polscy siatkarze, atmosfera jest gorąca również podczas meczów grupy E z udziałem reprezentacji Niemiec, Kataru, Serbii i Algierii. Tam też mamy jednego murewanego faworyta – jak zawsze mocne Niemcy – i trzy zespoły, które też nie przyjechały nad Wisłę skosztować wyłącznie bigosu.

Szkoleniowiec Polski, Patryk Rombl, przed kamerami TVP Sport ocenił pozytywnie postawę zespołu. Biało-czerwoni walczyli do końca, wykazując się w pojedynku z mistrzami olimpijskimi niesamowitą determinacją. Po stronie „Trójkolorowych” kluczowym elementem były indywidualne akcje w wykonaniu gwiazd zespołu, Polaków cechowała z kolei zespołowość.

– Wyszliśmy na ten mecz z przeświadczeniem, żeby go wygrać i z tego jestem najbardziej dumny – skomentował spotkanie Rombl. – Mówiłem, że to będzie dla nas mecz ogromnej szansy. Każdy dobry wynik dawał nam niesamowity handicap. Zabrakło nam niewiele. O wszystkich przesądziła nasza

• Polacy przegrali w katowickim Spodku z Francją 24:26. Fot. ZPRP

przewagą, którą przegraliśmy 0:2 w kluczowym momencie. Do tego momentu graliśmy na styku.

Środkowy rozgrywający Michał Olejniczak na spokojnie skomentował przegraną. – Pokonali nas doświadczeniem. Nam zabrakło właśnie doświadczenia i też trochę chłodnej głowy. Po pierwszej części wynik wciąż był na styku i próbowaliśmy gonić. W końcówce pokazaliśmy swoją moc i uciekli nam – stwierdził zawodnik klubu Industria Kielce.

Komplementów pod adresem polskiej drużyny nie szczędził Jan Sobol, były prawoskrzydłowy klubu HCB Karwina, obecnie trener młodzieżówki Banika. 38-letni Sobol polską piłkę ręczną zna doskonale z występów w zespole Azoty-Puławy w sezonie 2013-2017. W roli komentatora-eksperta meczu Polska – Francja w Czeskiej Telewizji wykorzystał też swoje doświadczenie z boisk francuskich, z sezonów

POLSKA – FRANCJA 24:26

Do przerwy: 13:14. Polska: Morawski, Skrzyżniak – Daszek, Jędraszczyk 3, Olejniczak 2, Walczak 1, Bis, Śiśko 7, Pietrasik 2, Czuwara, Moryto 6, Krajewski, M. Gębala 3, Działakiewicz, T. Gębala, Chrapkowski. Wczoraj, po zamknięciu numeru, w grupie B zmierzyły się w Katowicach zespoły Arabii Saudyjskiej i Słowenii. W sobotę Polska zagra ze Słowenią (20.30), w poniedziałek z Arabią Saudyjską (20.30).

spędzonych w Montpellier i Dijon Bourgogne Handball. – To był świetny mecz otwarcia. Polacy byli blisko sprawienia sensacji – ocenił na antenie CT Sport środową walkę doświadczony czeski szczypiarz. Dodajmy, że reprezentacji RC brakuje w gronie 32 zespołów uczestniczących w mistrzostwach świata 2023.

»Show« bez dachu nad głową

Dziś szykuje się prawdziwe święto hokeja na... piłkarskim stadionie. W Bratysławie zmierzą się pod gołym niebem drużyny Trzyńca i Brna. Stalownicy z Kometą zagrają w ramach 18. kolejki Tipsport Ekstraligi, włączając się zarazem w weekendową zabawę pod nazwą „Winter Games”. Oprócz czeskich wysłanników w „Winter Games” zaprezentują się również cztery słowackie kluby. W sobotę o ekstraklasie punkty w słowackiej ekstraklasie powalczą Trenczyn ze Zvoleniem, w nie-dziele Slovan Bratysława z Koszycami.

Spotkanie pomiędzy Trzyńcem a Kometą Brno zaplanowano na godz. 18.30. Do stolicy Słowacji wybierają się potężna grupa kibiców, niewykluczone, że zostanie pobity rekord. Dżisz w południe spod Werk Areny wyruszy konwoj piętnastu autokarów, emocje będą zagwarantowane więc już w drodze na miejsce wydarzeń.

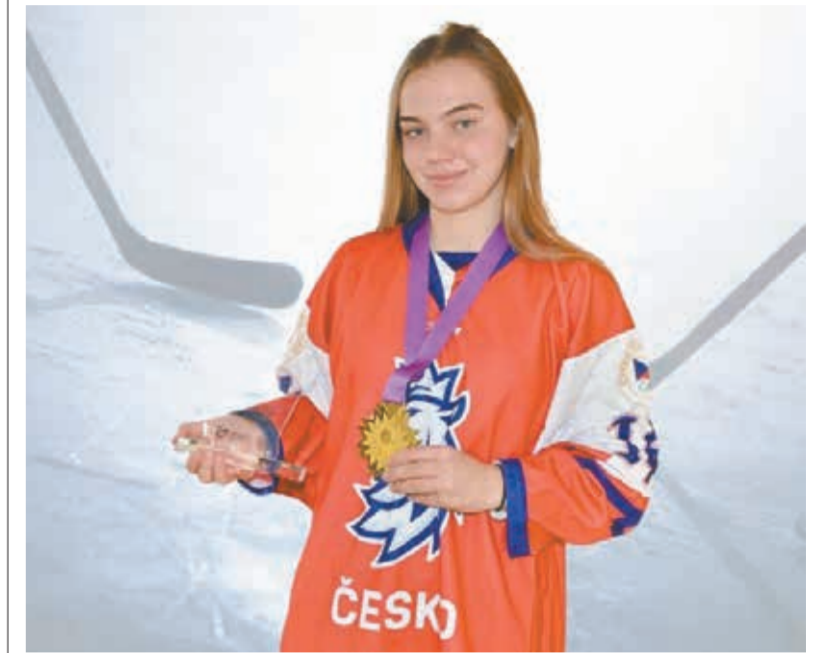
Również dla zawodników mecz na otwartym stadionie będzie nie lada gratką. Stalowników w dzisiejszym meczu poprowadzi w roli kapitana napastnik Martin Růžička. – Chcemy wygrać. To oczywiste. Kometą Brno również. Zapowiada się niezapomniany wieczór, oby tylko

Fot. ARK

dopisała pogoda, ale nawet jak będzie lato, to musimy się dostosować do takiej sytuacji – stwierdził doświadczony napastnik, dla którego to debiut w tak skrojonym meczu. W tabeli Tipsport Ekstraligi zespół Trzyńca z dorobkiem 64 pkt. plasuje się na trzeciej pozycji. Prometa Brno również. Zapowiada się niezapomniany wieczór, oby tylko (jb)

Kolejna gwiazda z Cz. Cieszyna

Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

Nie tylko Gabriel Szturc, aktualny srebrny medalista hokejowych mistrzostw świata U20, ale również Dominika Malicka (na zdjęciu) potwierdzają ostatnio, że w Czeskim Cieszynie rodzą się hokeiści światowej klasy.

Malicka, na co dzień trzecioklasistka Polskiego Gimnazjum im. Ju-

liusza Słowackiego w Czeskim Cieszynie, w tym tygodniu broni barw kobiecej reprezentacji RC w światowym czempionacie U18 w Szwecji.

Wczoraj, po zamknięciu numeru, Czeski w ćwierćfinale zmierzyły się z Finlandią. Grająca w drugim ataku Malicka należy do czołowych zawodniczek czeskiej kadry do lat 18. (jb)

Zakopane przygotowane!

W Zakopanem odbędą się w weekend kolejne zawody Pucharu Świata w skokach narciarskich. Na dziś zaplanowano kwalifikacje (18.00), w sobotę konkurs drużynowy (16.00), a w niedzielę indywidualny (16.00). Liderem klasyfikacji generalnej PŚ jest nadal Dawid Kubacki. Polak wyprzedza Słowenka Anze Laniska i triumfatora Turnieju Czterech Skoczni, Norwega Halvora Egnera Graneruda. W czołowej dziesiątce klasyfikacji generalnej plasują się także Żyła i Stoch, którzy zajmują kolejno 5. i 9. miejsce.

Trener reprezentacji Polski, Thomas Thurnbichler, powołał na zawody w Zakopanem czterech członków kadry A oraz dwóch przedstawicieli kadry B. Na Wielkiej Krokwi wystartuje pięciu polskich uczestników 71. Turnieju Czterech Skoczni: Dawid Kubacki, Piotr Żyła, Kamil Stoch, Paweł Wąsek, Jan Habdas, powołanie otrzymał też Aleksander Zniszczoł z Pucharu Kontynentalnego. Skoczek zastąpi w kadrze Stefana Hulę.

Wśród pojawiły się niepokojące informacje dotyczące stanu zdrowia Kamila Stocha. Według lekarza kadry, Aleksandra Winiarskiego, Stocha zaatakowała infekcja grypowa. Zawodnik w sieciach społecznościowych szybko jednak uspokoił fanów. – Trochę odchorowałem turniej, ale dziś już trenowa-

• Na Wielkiej Krokwi nie zabraknie lidera PŚ, Dawida Kubackiego. Fot. PZN

łem na siłowni – napisał na Instagramie. Z powodów zdrowotnych w Zakopanem zabraknie na pewno Roberta Johanssona. Norweg już podczas Turnieju Czterech Skoczni narzekał na lekką niesprawność prawej nogi i z tego też powodu zrezygnował z występu w mistrzostwach kraju w ubiegły weekend. (jb)

CO W TEATRZE

SCENA POLSKA – CZ. CIESZYN: Żołnierz królowej Madagaskaru (15, godz. 17.30); **SCENA „BAJKA” – CZ. CIESZYN:** O 3 pryncieżach a 3hłavém drakovi (13, godz. 10.00); **▲ 20 000 mil podmorskiej żeglugi** (16, godz. 8.30, 10.30).

CO W KINACH

BYSTRZYCA: Grand Prix (14, godz. 18.05); **TRZYNIEC – Kosmos:** Whitney Houston: I Wanna Dance With Somebody (13, godz. 17.30; 16, godz. 19.30); M3GAN (13, godz. 20.30); Zadzwiający kot Maurycy (14, godz. 15.00); Kot w butach. Ostatnie życzenie (14, godz. 17.00); Avatar 2 (14, godz. 19.30; 15, godz. 17.00); Szczęście Mikołajka (13, godz. 20.30); Jan Žižka (15, godz. 20.30); Největší dar (16, godz. 17.30); **CZ. CIESZYN – Central:** Szczęście Mikołajka (13, godz. 16.30); Piargy (13, godz. 19.00); **KARWINA – Centrum:** Zadzwiający kot Maurycy (13, godz. 17.30; 15,

godz. 15.00); M3GAN (13, godz. 19.30; 16, godz. 20.00); O zniknięcie Karviné 2 (14, godz. 15.00, 17.00, 20.00); Websterovi ve filmu (15, godz. 16.00); Avatar 2 (15, godz. 17.00); Whitney Houston: I Wanna Dance With Somebody (15, godz. 17.30); Kot w butach. Ostatnie życzenie (16, godz. 17.30); **HAWIERZÓW – Centrum:** Wielki zielony krokodyl domowy (13, godz. 17.00); Jednym głosem (13, godz. 19.30); M3GAN (13, godz. 19.30); Zadzwiający kot Maurycy (14, 15, godz. 17.00); Hranice lásky (14, 15, godz. 18.00); Grand Prix (14, 15, godz. 19.30); Dziwny świat (13-16, godz. 16.00); Ślub doszłonały (13-16, godz. 18.15); Nie cudzołóż i nie kradnij (13-16, godz. 20.15).

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ČT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ČT2, niedziela od godz. 19.30.

POLSKIE AUDYCJE: po-pt: godz. 19.05 Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz.

RADIO KATOWICE: „U Polaków za Olzą” – niedz. godz. 13.05 na 103 FM. Archiwum audycji: radio.katowice.pl/Zaolzie.

CO W TERENIE

BŁĘDOWICE – Kluby Kobiet i Seniora zapraszają na spotkanie towarzyskie 18. 1. o godz. 15.00 do Domu PZKO. **▲ MK PZKO** zaprasza na Bal Błędowicki 28. 1. o godz. 19.00 do Domu PZKO. W programie: ZR „Błędowice”, kapela „Zero Bend”, loteria. Zamówienia i sprzedaż biletów w cenie 490 kc w Domu PZKO w poniedziałki w godz. 11.00-15.00 i środy w godz. 11.00-17.00, tel. 739 911 957. Kuchnia domowa za pewnioma. **CZ. CIESZYN – Biblioteka Miejska** przy ul. Havlička 6 zaprasza w czwartek 19. 1. o godz. 17.00 na prelekcję Janiny Hlawiczki pt. „Namibia – self drive” do Avionu. W programie: prelekcja pana Matlocha o parzeniu herbaty (z degustacją), śpiewanie kolęd z akordeonem oraz poczęstunek. **„HENAL-ECHO” – Zarząd chóru** zaprasza na koledowanie, w któ-

rym wystąpią połączone chóry męskie „Gorol” i „Hejnał-Echo”. Występ ten odbędzie się 15. 1. o godz. 10.15 w czeskojęzycznym kościele katolickim Najświętszego Serca Pana Jezusa podczas mszy świętej. **KARWINA – Oddział Literatury** Polskiej Biblioteki Regionalnej zaprasza na popołudniowe spotkanie w ramach Klubu Dyskusyjnego z Doc. PhDr. Ireną Bogocz, która wystąpi z wykładem pt. „Słowiańszczyzna znana i mniej znana”, we wtorek 17. 1. o godz. 17.00 w budynku biblioteki na rynku Masaryka w Karwinie-Frysztacie. Wejściówki w cenie 50 koron prosimy zamawiać pod nr. tel. 596 312 477 lub 558 849 501, e-mail: polske@rkka.cz. **KLUB 99 – Spotyka się w poniedziałek 16. 1. o godz. 11.00 w restauracji „U Burego” w Gródku.** **KOCOBĘDZ I LIGOTA – MK PZKO** w Kocobędzu i Ligocie zapraszają na bal pt. „Żyjmy zdrowo – na ludowo” w sobotę 28. 1. od godz. 19.30 w Domu Kultury w Kocobędzu. W programie wystąpi ZPHT „Suszanie”. Do tańca przygrywać będą zespół „Smolaři” oraz kapela ludowa „Partytja”. Balowicze w strojach ludowych mile widziani. Bogaty bufet zapewniony. Miejscówki w cenie 450 koron można rezerwować pod nr. 737 238 050, 725 006 151. **LIGOTKA KAMERALNA – MK PZKO** zaprasza na tradycyjny bal w piątek 20. 1. od godz. 19.00 w sali Domu Kultury. W programie: kapela „Bezmiara”, kapela „Paja Tequila”, zespół „Trzanowice”, loteria, atrakcje. Stroje ludowe mile widziane. Miejscówki w cenie 500 kc można zamawiać pod nr. tel.: 737 248 219.

PTTS „BŚ” – Zaprasza 14. 1. na wędrowną szlakiem czerwonym z Bukowca przez Girową i Studzieniczy do Mostów (trasa długości 8 km). Odjazd pociągami z Cz. Cieszyna o godz. 9.18 do Nawsia, autobusem z Nawsia do Bukowca o godz. 10.00. Prowadzi Marian Sordawiczny, tel. 736 149 297. **▲ zaprasza 18. 1. na pierwszą tematyczną wędrowną po Cieszynie z przewodnikiem – kościoły. Zwiedzanie z Władysławem Żaganem rozpoczniemy od Rotundy na Wzgórzu Zamkowym. Spotykamy się przy różowym jelonku o godz. 9.00. Opłata za wykład wynosi 10 zł od osoby. Informacje 777 746 320. **STONAWA – PSP, Przedszkola, Macierz Szkolna i MK PZKO** zapraszają na Bal maskowy 5. 2. o godz. 14.30 do Domu PZKO. W programie: występ dzieci ze szkoły i przedszkola w Stonawie, loteria i wspólna zabawa. Wszyscy obecni mile widziani w maskach.**

KONCERTY

SUCHA GÓRNA – MK PZKO oraz Gmina Sucha Górna zapraszają w niedzielę 15. 1. o godz. 15.00 do kościoła katolickiego na Koncert Noworoczny z okazji 30-lecia chóru „Sucha” oraz 110. rocznicy zorganizowanego śpiewactwa w gminie. W programie wystąpią chór „Sucha” z towarzyszeniem orkiestry, Natalia Uher, Beata Czendlik-Selowa, zespół śpiewaczy „Chórek”, zespół „Smykła”, czeski chór „Slavici” z Suchoj Górnej oraz „Mix Orchestra” z zaprzyjaźnionej Lubonii.

ZYCZENIA

*Sto lat, sto lat,
niech żyje, żyje nam...*

Kochana Mamusia, Ciocia i Szwagierka

pani DANIELA SACHOWA
z Kocobędza

Dnia 15 stycznia z okazji jubileuszu 80. urodzin składamy szczerze i serdeczne życzenia: Bożego błogosławieństwa, opieki Panny Marii Częstochowskiej, długich lat przepełnionych zdrowiem, pogody ducha i niegasnącego entuzjazmu, dużo radości w domu i ogródku, dni pełnych słońca i miłości, pomysłowości i ludzkiej życzliwości oraz wszystkiego, co najpiękniejsze i najważniejsze. Dziękujemy Ci za Twe miłe, dobre i otwarte dla każdego serce. Córka Janka, szwagierka Anička, bratanica Ewa z mężem i córkami z rodziną.

GŁ-023

Dnia 15 stycznia 2023 obchodzi piękny jubileusz życiowy nasz Klasowy **RNDr TADEUSZ KĘDZIERA**

Z tej okazji życzymy wszystkiego najlepszego, dużo zdrowia i niesłabnącego optymizmu. Absolwenci Karwińskiej Przemysłówki – matura 1980.

GŁ-019

WSPOMNIENIA

*Gdyby miłość mogła uzdrawiać,
byłabyś z nami...*

13 stycznia minęła 5. bolesna rocznica, kiedy od nas odeszła na zawsze nasza Naukochańska Mamusia **pani VĚRA JUDASZEWICZOWA**

Z miłością i szacunkiem wspominają męża i córki z rodzinami.

GŁ-022

12 stycznia 2023 minęła dziesiąta rocznica od chwili, kiedy nas na zawsze opuścił nasz Kochany Tatuś, Dziadek i Teść

śp. LEON MIKULA

O chwilę wspomnień proszą najbliżsi.

GŁ-020

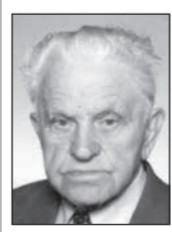
*W naszych sercach i naszych myślach
pozostaniecie na zawsze...*

Dnia 15 stycznia 2023 minie pierwsza, ale jakże bolesna rocznica, kiedy opuścił nas na zawsze nasz Ukochany

śp. INŻ. JAN SZNAPKA

z Karwiny-Raju, wcześniej Staro Miasta
O chwilę wspomnień i zadumy proszą synowie z rodzinami.

RK-003

W dniu 17 stycznia minie 20. rocznica śmierci

śp. JANA ZOLICHA
z Karwiny

O chwilę wspomnień proszą syn Janek i córka Zosia z rodziną.

RK-002

PIĄTEK 13 STYCZNIA

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** O krok od nieba (s.) **10.00** Opowiadania filmowe **10.30** Opowiadaj (s.) **11.15** Jak się żyje statystom **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Reporterzy TVC **14.50** Podróż po północnej Namibii **15.30** Uśmiechy Jiřiny Jiřákovéj **16.10** Zanim zobaczysz pierwszy uśmiech (film) **17.30** AZ kwiz **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Święto przebieżniow (film) **21.35** Wszystkoparty **22.30** Hercule Poirot (s.) **0.20** AZ kwiz

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Historie starych karczmi **9.00** Wielka Brytania z lotu ptaka **9.50** Słonie serce **10.50** Madagaskar – wyspa duchów i czarów **11.40** Tajemnicze drzewa **12.25** Na pustkowie! **12.55** Naukowcy na usługach nazistów **13.45** Wyprawa Magellana dookoła świata **14.40** Tajemnicze bunkry **15.35** Cuda techniki **16.25** Piękne żywe zabytki **16.50** Old Shatterhand (film) **18.45** Planeta skarbów **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Pech (film) **21.50** Plan bez skazy (film) **23.40** Lotnicze katastrofy **0.25** Tajemnic II wojny światowej.

NOVA

6.15 Droga na Zamek **8.45** Ulica (s.) **9.40** Tajemniczy szef **10.55** Pościg **12.00** Południowe wiadomości **12.35** Przychodnia w różnym ogroździe (s.) **13.50** Droga na Zamek **14.10** Krok za krokiem (s.) **14.30** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **15.30** Zamierni się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Harry Potter i Komnata Tajemnic (film) **23.30** To tylko seks (film) **1.35** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.).

PRIMA

6.15 M.A.S.H. (s.) **7.00** Nowy dzień **8.05** M.A.S.H. (s.) **9.55** Zoo (s.) **11.05** Strażnik Teksasu (s.) **12.00** Policja Hamburg (s.) **13.00** Komisarz Rex (s.) **13.55** Agenci NCIS (s.) **14.55** Tak jest, szefie **16.00** Policja w akcji **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda **19.55** Showtime **20.15** Kochamy Czechi **22.00** Jak zbudować marzenie **23.05** Tak jest, szefie! **0.20** Policja w akcji.

SOBOTA 14 STYCZNIA

TVC 1

6.00 Śladami gwiazd **6.25** Brudnia na poczcie (film) **7.15** O ptaku ze szmaragdowymi piórami (bajka) **7.40** Jak się Kudła przeliczył (bajka) **8.20** Uśmiechy Vlasty Fialovej **9.00** Zanim zobaczysz pierwszy uśmiech (film) **10.20** Wszystkie zwierzęta **11.05** Sprawa z podszubienic (film) **12.30** 168 godzin **22.05** Cios łaski (film) **23.20** Sprawy detektyw Murdocha (s.) **0.10** Detektyw Endeavour Morse (s.).

TVC 2

6.00 Największe bitwy człowiek **6.45** Świat zwierząt **7.40** Sto cudów świata **8.35** Na hulajnodze **8.45** Z kuchazdem dookoła świata **9.40** Na jednodziadzie do Afryki **10.10** Król Karol IV **11.05** Lotnicze katastrofy **11.50** Kamera w podróży **12.45** Babel **13.10** Operacja Stonehenge **14.10** Taksówka do Tobruku (film)

POLECAMY

• Old Shatterhand
Piątek 13 stycznia,
godz. 16.50
TVC 2

15.45 Jaroslav Hašek, prawdziwy i nieznan **16.40** Dzikie Wyspy Kanaryjskie **17.30** Cudowna planeta **18.25** Samce kontra samice **19.20** Piękne żywe zabytki **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Sisi (film) **21.55** Millennium: Dziewczyna, która igrała z ogniem (film) **0.00** Balthazar (s.).

NOVA

6.15 Tom & Jerry Show (s. anim.) **7.05** Scooby-Doo: Brygada detektywów (s. anim.) **7.55** Weekendowe Śniadanie **11.45** Zamierni się żonami **13.00** Droga na Zamek **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Aniolki Charliego (film) **22.45** 1000 lat po Ziemi (film) **0.40** Wieczór gier (film).

PRIMA

6.20 Bolek i Lolek (s. anim.) **6.55** M.A.S.H. (s.) **8.55** Autosalon.tv **10.00** M.A.S.H. (s.) **10.30** Kochamy Czechi **12.10** Poszukiwania prezydenta **12.20** Na fali szczęścia (film) **14.10** Poszukiwania prezydenta **14.20** Babie lato (film) **16.25** Poszukiwania prezydenta **16.30** Powrót do przyszłości (film) **18.55** Wiadomości, pogoda **19.55** Showtime **20.15** Gliniarz (s.) **21.30** Rocky II (film) **23.55** Trauma C (film).

NIEDZIELA 15 STYCZNIA

TVC 1

6.00 Ciekawostki z regionów **6.25** Duch z Canterville (film) **7.45** Ołbrzym spod Czarnej Skały (bajka) **8.25** Ogniste kobiety (film) **9.45** Kalendarium **10.00** Kamera na szlaku **10.30** Obiekty **11.05** Cyrk Humberto (s.) **12.00** Pytania Vaclava Moravca **13.00** Wiadomości **13.05** Bajka na skrzypce i krzyżówkę **14.20** Małżeństwa z rozsądkiem (s.) **15.55** Wiedzą sąsiedzi, jak kto siedzi (film) **17.25** Karetka (s.) **18.25** Co umiały nasze babce **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Sprawa z podszubienic (film) **21.30** 168 godzin **22.05** Cios łaski (film) **23.20** Sprawy detektyw Murdocha (s.) **0.10** Detektyw Endeavour Morse (s.).

TVC 2

6.00 Operacje Stonehenge **7.00** Tajemnicze bunkry **7.55** Odkryte skarby **8.40** Czechosłowacki tygodnik filmowy **8.55** Poszukiwania utraconego czasu **9.15** Mistrzowie medycyny **9.45** Cuda techniki **10.30** Tajemnicze budowniczych piramid **11.25** Tydzień Palacza **11.50** Nie poddawaj się **12.20** Magazyn chrześcijański **12.50** Na pływalni z Mirosławem Kemelem **13.15** Dopóki nas wyznanie nie rozdzieli **13.45** Królestwo natury **14.15** Kot to nie pies **14.45** Zwierzęca demokracja **15.40** Synowie Boga **17.25** Rybie legendy **17.50** Idioty na wyprawie

NOVA

5.55 Śniadanie **8.40** Ulica (s.) **9.40** Odnaka Vysočina (s.) **10.55** Pościg **12.00** Południowe wiadomości **12.20** Przychodnia w różnym ogroździe (s.) **13.30** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **15.30** Zamierni się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.30** Pościg **18.25** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Spece (s.) **22.25** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **23.25** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.).

PRIMA

6.15 M.A.S.H. (s.) **7.00** Nowy dzień **8.10** M.A.S.H. (s.) **9.30** Poradnik Ládi Hruški **10.15** Poradnik domowy **11.00** Strażnik Teksasu (s.) **12.00** Policja Hamburg (s.) **13.00** Komisarz Rex (s.) **13.55** Agenci NCIS (s.) **14.55** Tak jest, szefie **16.00** Policja w akcji **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda **19.55** Showtime **20.15** Dobre wiadomości (s.) **21.30** Kochamy Czechi **23.15** Tak jest,

wie dookoła świata **19.20** Ciekawostki z regionów **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Biady kanyon (film) **22.50** Żelazny krzyż (film) **0.55** Nikotytna.

NOVA

6.20 Tom & Jerry Show (s. anim.) **7.05** Scooby-Doo: Brygada detektywów (s. anim.) **7.55** Weekendowe Śniadanie **11.45** Wyobraź sobie (film) **13.40** Johnny English: Reaktywacja (film) **15.30** Ech, życie (film) **17.25** Mamma Mia! (musical) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Odnaka Vysočina (s.) **21.30** Policja kryminalna Anděl (s.) **22.45** Odpryski **23.15** Chłopak z sąsiedztwa (film).

PRIMA

6.15 Bolek i Lolek (s. anim.) **6.50** M.A.S.H. (s.) **9.25** Prima świat **9.55** Prima English: Reaktywacja (film) **15.30** Ech, życie (film) **17.25** Mamma Mia! (musical) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Odnaka Vysočina (s.) **21.30** Policja kryminalna Anděl (s.) **22.45** Odpryski **23.15** Chłopak z sąsiedztwa (film).

PONIEDZIAŁEK 16 STYCZNIA

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Wszystkie zwierzęta duże i małe (s.) **9.45** 168 godzin **10.20** Święto przebieżniow (film) **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Wiedzą sąsiedzi, jak kto siedzi (film) **15.25** Jak się żyje kotom **15.45** O krok od nieba (s.) **16.45** Podróż po Buenos Aires **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Miejsce zbrodni: Czeskie Budziejowice (s.) **21.10** Reporterzy TVC **21.50** Dzień doby, Brno! (s.) **22.25** Gniazdo (s.) **23.30** Hercule Poirot (s.).

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.35** Kamera w podróży **9.20** Dzikie Wyspy Kanaryjskie **10.15** Tajemnicze drzewa **11.00** Babel **11.30** Magia i ryzyka skandydackiej zimy **12.30** Klucze **13.00** Samec kontra samice **13.50** Dopóki nas wyznanie nie rozdzieli **14.20** Wielka Brytania z lotu ptaka **15.15** Rybie legendy **15.40** Vagnera **16.10** Hans Kammler, kierownik projektu tajnej broni Hitlera **17.35** Najwyższa ofiara **18.35** Mistrzowie medycyny **19.05** Na pustkowie! **19.25** Czechosłowacki tygodnik filmowy **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Winnetou i Old Shatterhand w dolinie śmierci (film) **21.35** Zaginione miasto Z (film) **23.55** Zbieg (film).

Do naszego plazmaferycznego centrum Karwina szukamy kandydata na stanowisko PIELEŃNIARKA/PIELEŃNIARZ

Zakres obowiązków:

- Praca w sali pobrań – komunikacja i udzielanie podstawowych informacji dawcom w sali pobrań, gabinecie lekarskim lub recepcji
- Przygotowanie i obsługa urządzeń do plazmaferyzy
- Przyjazne i komunikatywne podejście do dawców
- Odpowiednie dla doświadczonych i początkujących pielęgniarek bez większej praktyki – wszystko pokażemy i wszystkiego nauczymy
- Drobna praca administracyjna
- Znajomość języka polskiego atutem.

Kwalifikacja do wykonywania zawodu: Pielęgniarka bez fachowego nadzoru

Oferujemy:

- W pełni opłacone bony żywieniowe
- Miesięczna dopłata do zajęć w czasie wolnym (program Cafeteria) – 1 000 Kč
- Miesięczna dopłata transportowa – 500 Kč
- Program WeCelebrate – punkty można wymienić na atrakcyjne produkty lub bony na podróże, elektronikę, produkty dla zdrowia i urody, domu i ogrodu i inne
- Bonus roczny przed wakacjami letnimi
- 25 dni urlopu
- 3 sick days
- Bonus za pracę w sobotę oprócz ustawowego – 40 %
- Bonus za nadgodziny oprócz ustawowego – 35 %
- Aktywności teambuildingowe.

Życiorysy należy kierować na: david.stastny@takeda.com
Cieszymy się na Was!

INTEROPTIC

SALONY OPTYCZNE • BADANIE WZROKU

5 KROKÓW DO DOSKONAŁEGO WIDZENIA

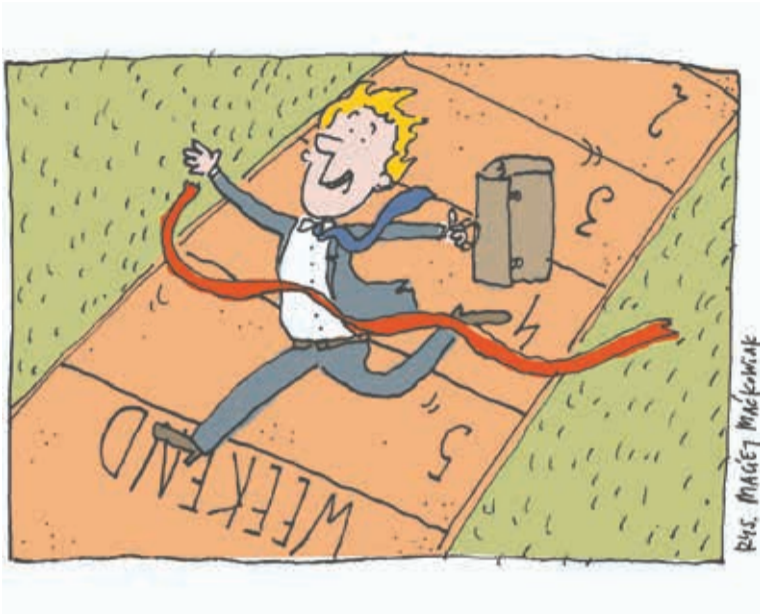
- BADANIE WZROKU U OPTOMETRYSTY
- ROZMOWA Z KLIENTEM I POZNANIE JEGO POTRZEB
- WYBÓR DOBREJ JAKOŚCI OPRAWY I SOCZEWEK OKULAROWYCH
- PRAWIDŁOWE WYKONANIE OKULARÓW
- ZADOWOLONY KLIENT

SALONY OPTYCZNE:
CZEŚKI CIESZYN – JABLONKÓW

POST SCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

WEHIKUŁ CZASU

Tak było...

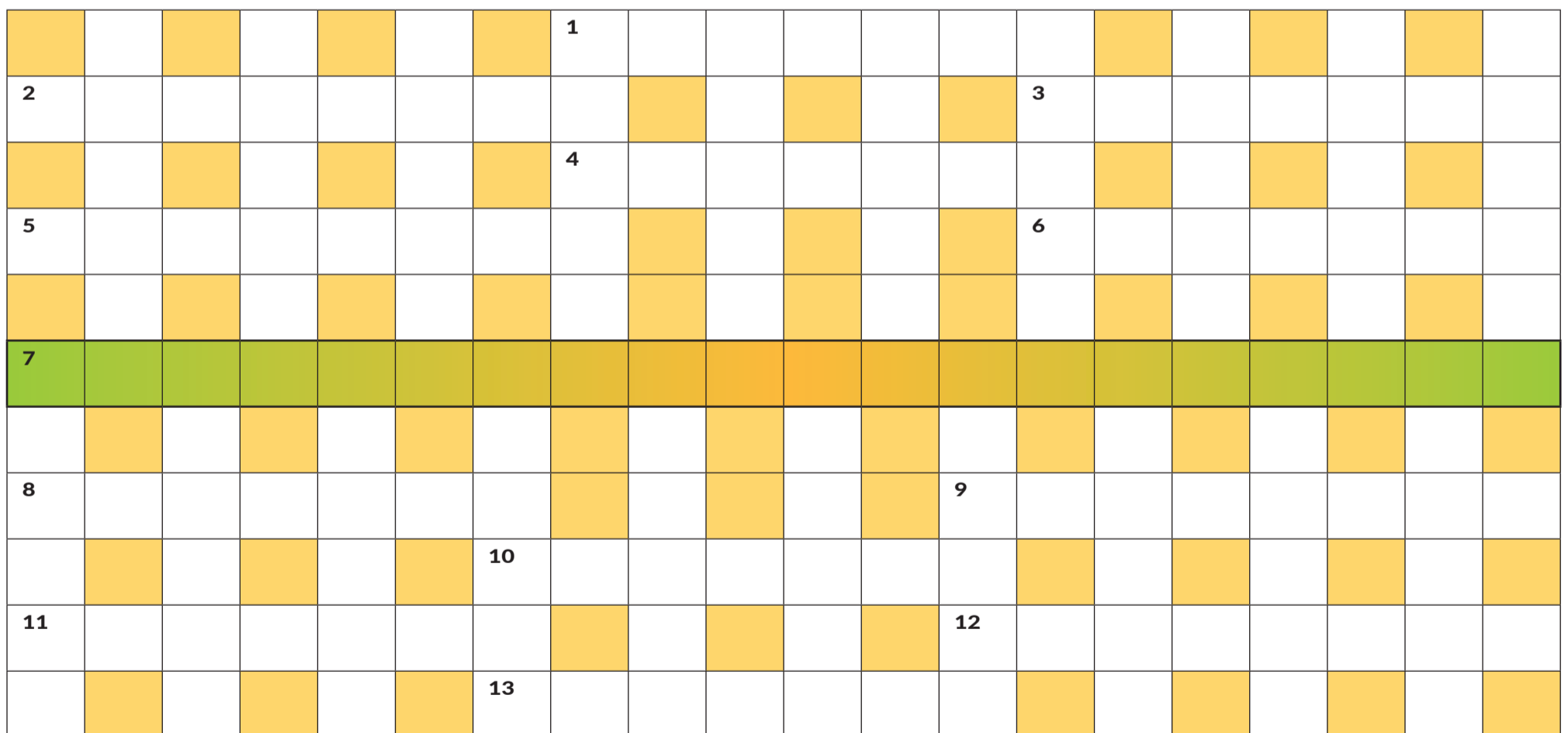

• Na nasze zaproszenie do fotograficznej zabawy odpowiedzieli panowie Bronisław Zyder oraz Alfred Lotter. Obok prezentujemy współczesne ujęcia wykonane przez nich. Archiwalna fotografia przedstawia stare przedszkole w Suchoj Górnjej, o którym pan Zyder napisał: „Uczęszczałem do »starego« (budynek już nie istnieje, stał przy ul. Wyzwolenia), jak i do »nowego« przedszkola na Podołkowicach. W piątkowym »Głosie« zakradła się nieścisłość co do roku otwarcia tej placówki. Informacja pochodzi z publikacji o Suchoj Górnjej. W czeskim tekście pod zdjęciem tego budynku widnieje poprawnie rok 1957, a w polskim 1956. Dokładna data otwarcia to 9 maja 1957. W roku 1991 gmina sprzedała ten budynek osobie prywatnej. Czeskie przedszkole przeprowadziło się do nowego budynku na osiedlu Chrost, a polskie przedszkole rozpoczęło zajęcia 4 maja 1992 w wyremontowanym »Domu Nauczyciela« obok polskiej szkoły.” Dziękujemy za współpracę!

...tak jest

KRZYŻÓWKA KOMBINOWANA

Rozwiązaniem jest myśl, której autorem jest Stanisław Jerzy Lec, pseudonim literacki Stach, właściwie baron Stanisław Jerzy de Tusch-Letz (ur. 6 marca 1909 we Lwowie, zm. 7 maja 1966 w Warszawie) – polski poeta, satyryk, aforysta i tłumacz literatury niemieckiej...

POZIOMO:

- dojrzałości lub na prawo jazdy
- cząstka elementarna o ujemnym ładunku elektrycznym, składnik atomu
- Marek, ostatni przywódca powstania w getcie warszawskim
- uczuciowe utożsamianie się z inną osobą, współodczuwanie
- stan w środkowo-zachodniej części Stanów Zjednoczonych ze stolicą w Lincoln
- wapń po łacinie

7. ROZWIĄZANIE DODATKOWE

- mała gaduła lub bułgarski instrument smyczkowy
- Hercules Poirot lub Sherlock Holmes
- członek muzułmańskiego bractwa religijnego o charakterze mistycznym lub żebrzący, ascetyczny, wędrowny mnich muzułmański
- aparat projekcyjny do wyświetlania pojedynczych obrazów nieruchomości
- ...olimpijskie – organizowanie co cztery lata

- liczba, od której odejmujemy daną liczbę.

PIONOWO:

AKORDY, ALKENY, AMFION, ANEMIA, EGOIZM, ENEASZ, EUKRYT, IRYDKA, MATURA, MĘTLIK, NEACSU, RZADKO, SELLOI, SĘDZIA, USTRÓJ, WADIUM, WAŁKNO, ZAPUST, ZROSTY, ŻAGARY.

Wyrazy trudne lub mniej znane:
DERWISZ, NEBRASKA, ODJEMNA

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana nagroda. Rozwiązania prosimy wysłać na e-mail: info@glos.live. Termin upływa w środę 25 stycznia 2023. Nagrodę za poprawne rozwiązanie krzyżówki kombinowanej z 30 grudnia otrzymuje Jerzy Czernek z Bystrzycy. Autorem dzisiejszego zadania jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie krzyżówki kombinowanej z 30 grudnia:

ŚWIAT JEST CIENIEM BOGA